

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

NOVADNIEKS

● TREŠDIENA, 2001. GADA 23. MAIJS

● Nr. 38 (7187)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,22

Pavasaris stādu tirgū

● Pavasara diena gadu baro. Gan pircējiem un audzētājiem, gan arī stādu pārdevējiem. Foto: M. Rukosujevs

Lielais stādīšanas laiks ir pašā karstumā. Latvieša Ldaba jau tāda ir. Var krusa sakapāt, lietavas noslīdēt, vējš izplūnīt to, kas pirms nedēļas dārzā iesēts vai iestādīts. Viņš stāda no jauna. Apčubina stādiņus. Dālijas pirmajai zaļajai lapai pirms naktssalnas bez ceremonijām uzliek apgāztu spaini. Jauniestādītos kāpostu dēstiņus saulē piesedz ar dadžu lapām. Sazin kādu tur tirgū nopirkto puķes stādiņu, kam aizmirsies nosaukums, kamēr ar autobusu nokļūts mājās, pret vēja brāzmām apsprauda ar zariem.

Stādu tirgus nu jau pāris nedēļu ir visvairāk apmeklētā vieta. Arī Preiļu tirgū. Dēstu tirgotāju vairums apmeties vienuviet — aiz apavu un drēbju nojumēm. Labos laika apstākļos šeit pircēju un arī tirgotāju daudz. Te ienākot, grūti noturēties pretī kārdinājumam nopirkt kādu stādiņu, kādu gumu, kādu ceru. Ejošākā tirgus prece — kāpostu, tomātu stādi. Piņķerīgs, daudz siltuma un gaismas prasošs darbs šos dēstus izaudzēt katram pašam. Tad jau labāk paļauties uz to cilvēku zināšanām, kas gadiem nodarbojas ar stādu audzēšanu. Redzams, ka viņi seko līdzīgi laika garam. Tiek piedāvātas modernas šķimenes, arī kultūras, ko agrāk maz pazina un dārzos neaudzēja. Saldie pipari, brokoļi. No šķirņu nosaukumiem gar acīm metas

raibs. Puķu bagātība. Dēsti, kā arī no dobēm izraktas, sadalītas, pārstādīšanai domātas. Nokarenās petūnijas kļūvušas par modes lietu, un to stādi atrodami vien ar pūlēm. Runāt par kaut kādām likumsakarībām dēstu cenās — pilnīgi absurds. Pie viena galda prasīja un tik, tirgus otrā stūrī tirgotājs par tādu pašu stādu — daudz lētāk. Viens puķu audzētājs par atraitnītes stādu pieprasa 12 santīmus, piecus soļus tālāk kundzīte raibu raibo atraitnišu višķīti ar pieciem stādiem atdod par 50 santīmiem. Var gadīties satikt arī tirgotājus, kas par atraitnītes stādu liek maksāt veselus 20 santīmus. Cenas nav prognozējamas. Gadās, saulīte pa zemi ripo, jauns mēness pie debesīm, pensijas un algas dienas nule pagājušas, un pircēji plūstin plūst uz tirgu. Cenas paaugstinās.

Kā sokas tirgotājiem? Preiļu iedzīvotāja Marija Fjodorova pirmdien visai pikti atmeta ar roku uz šo jautājumu. Latu esot samaksājusi par tirdzniecības vietu un latu vien ietirgojusi. Lietus no rīta, aukstums, pircēju maz. Ar stādu audzēšanu viņa nodarbojoties visu dzīvi, un, — «kā redziet,» viņa teica, «mašīnai nopelnījusi neesmu, stādus uz tirgu un mājup pārveda ar pielāgotiem ratīņiem». Pēdējos gados daudz konkurentu. Tirgojot līdz jūnijai sākumam, vispār — tik ilgi,

kamēr vien esot pieprasījums. Pērn desmit kastes ar stādiem tā arī nācies izmest. «Nepērķ, bet «knābā,»» Marija Fjodorova sulīgā krievu valodā raksturoja pircējus, kas pa drusciņai vien izvēloties.

Valodīgāks bija preilietis Aivars Pastars. Pārdodot paša audzētos stādus, kā arī esot starpnieks kādam Daugavpils stādu audzētājam. Aivars tirgojas tikai ar puķu stādiem. Ļoti daudz pērkot stādīšanai kapsētās, viņš stāstīja. Jā, te arī ir puķes, ko biežāk mēdz stādīt kapos. Begonijas, lētākas un dārgākas, leduspuķes, «samtuki», kā Aivars mīlīgi nosauca samtenes, cinerārijas, kā arī celozijas un citas. Pēc viņa novērojumiem, dažu puķu cenas šopavasār zemākas, citām augstākas. Begonijām vienmēr turoties cena, jo samērā grūti izaudzējamas.

Pie pirmajiem sējas darbiem Aivars ķereties janvāra sākumā. Tirgū ar dēstiem parādīties, kad laiks kļūstot pavasarīgs, un pircēju pietiekot līdz jūnijai vidum. Šodien list, un lāgā neiet, bet vakar, svēt-

dienā, pircēju bija samērā daudz, savukārt konkurentu nebija, pirmdienas rītā stādīja Aivars Pastars. Algota darba neesot, tāpēc jau gadus piecus viņa darbs un ienākumi saistīti ar stādu audzēšanu, bet vasarā — ar ziedu pārdošanu.

Blakus Aivaram ar vairākām un arī retākām kāpostu šķirnēm tirdzniecības vietu ieņēmis Gunārs Bečs no Preiļu pagasta. Tos kāpostu stādus, ko neizdodas pārdot, Gunārs iestādot savā dārzā un rudenī uz tirgu dodoties ar kāpostu ražu. Kāposti ar melnu saknīti viņam nemēdzot būt. Tās rodīties, ja kāpostus par daudz salaistot.

Bet Saunas pagasta iedzīvotāja Antoņina Kivleniece jau bija sapirkusi pilnu tiklu ar asterēm un citām puķēm, ar tomātu un kāpostu stādiem. Ieinteresēti apstaigāja tirgotājus, apjautājoties par nepazīstamāku augu dēstiem. Katru pavasari tirgū pērkot stādus, un viss labi izaugot. Cenas uzskatot par normālām.

L.Rancāne

Neaizmirstiet līdz 25. maijam abonēt «NOVADNIEKU» jūnijam un jūs vienmēr būsiet lietas kursā par notiekošo rajonā un valstī, kā arī varēsiet piedalīties balvu izlozē.

ZIŅAS

Pētīja kultūrvidi Valmierā

17. maijā Preiļu rajona kultūras darbinieki apmeklēja Valmieras rajonu, kur piedalījās seminārā «Kultūrvidē un procesi Mazsalacas pilsētā un novadā». Sarunās un diskusijās iesaistījās Mazsalacas pilsētas domes priekšsēdētājs Ojārs Beķeris, Mazsalacas kultūras nama direktore Dace Jurka, Skaņkalnes pagasta domes priekšsēdētājs Gunārs Zunda un Valmieras rajona kultūras inspektore Anita Apine.

Mazsalacā bija sabraukuši kultūras namu un kultūras centru vadītāji no visām Latvijas malām. Kā «Novadniekam» atzina Preiļu rajona domes kultūras darba speciāliste Elvīra Brovacka, interesants licies projekts «Ziemeļu stīga», ko prezentēja Valmieras rajona domes attīstības nodaļas vadītājs Armīns Seņkāns. Par projektu «Ziemeļu Livonija» kultūras darbiniekiem stāstīja igauņu kolēģi.

Pēc semināra apmeklēts Mazsalacas novada muzejs, Skaņkalnes mākslas skola, Skaņkalna parks, Raimonda Paula mūzikas centrs «Līči».

Gatavojas atkārtotām pašvaldību vēlēšanām Preiļu novadā

«Novadnieks» jau informēja, ka 16. maijā Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) uzklausa Preiļu novada vēlēšanu komisijas vadības ziņojumu par to, kā rit gatavošanās atkārtotām domes vēlēšanām.

CVK mērķis, tiekoties ar vēlēšanu komisijas pārstāvjiem, bija pārliecināties, vai vēlēšanu sagatavošanas gaitā nav radušies kādi apstākļi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt šo vēlēšanu norisi. CVK priekšsēdētājs Arnis Cimdars atzina, ka pagaidām gatavošanās vēlēšanām notiek saskaņā ar vēlēšanu likumu un nekādu būtisku problēmu nav. Tajā pašā laikā A.Cimdars arī norādīja, ka, ņemot vērā iepriekšējo vēlēšanu pieredzi, CVK ir ieteikusi Preiļu novada domei apsvērt, vai ir lietderīgi izdot Preiļu novada vēlēšanu komisijai pildīt arī vēlēšanu iecirkņa komisijas pienākumus, jo tas apgrūtinātu komisijas iespējas vēlēšanu dienā koordinēt darbu pārējos vēlēšanu iecirkņos.

Komentējot CVK priekšsēdētāja A.Cimdara teikto, Preiļu novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Aleksandrs Poplavskis teica, ka pagaidām novada dome nav lēmusi par to, vai ir lietderīgi izveidot vēl vienu vēlēšanu komisiju, kas atbrīvotu novada komisiju no pienākumu pildīšanas iecirknī. Pēc CVK izsniegtā kalendārā plāna šādai komisijai jābūt izveidotai līdz jūnijam vidum.

Preiļu novada dome jau saņēmusi arī vēlēšanu komisijas priekšlikumus par finansējuma piešķiršanu vēlēšanu norisei. Paredzams, ka naudas vajadzēs nedaudz mazāk nekā 11. marta vēlēšanās, jo daļa materiālu toreiz palika pāri un var tikt izmantoti tagad. Transporta izdevumiem un atalgojumam nepieciešami ap divi tūkstoši latu. Lauku iecirkņos vēlēšanu gaitu finansēs teritoriālās komitejas.

21. maijā novada vēlēšanu komisijā sarakstus bija iesniegušas Latvijas Zemnieku savienība un Tautas partija.

Pensionāri brauks ekskursijā

Preiļu novada dome piešķirusi 180 latus, kas nepieciešami, lai samaksātu transporta izdevumus Preiļu pensionāru apvienībai. Pensionāri nolēmuši 8. jūnijā doties ekskursijā. Galamērķis būs Rundāles pils, taču pa ceļam pensionāri plāno apmeklēt Bauskas pilsdrupas, Skaistkalni un citas vietas.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Aldziņas — tā neko

Privatizējamās valsts akciju sabiedrības «Latvijas kuģniecība» padomes priekšsēdētājam un valsts pilnvarniekam Druvim Skultem alga pagājušajā gadā bijusi 35 162,44 latu. Toties kompānijas prezidentam Andrim Klavinam 5,5 reizes lielāka — gandrīz 200 000 latu gadā. Izrādās, ka Skulte vienlaikus strādājis piecās darba vietās, kur kopējā darba alga bijusi 45 355,44 latu jeb 3780 latu mēnesī. Sakarā ar to, ka šī gada aprīlī stājās spēkā MK noteikumi, kas nosaka maksimālā atalgojuma apmērus valsts uzņēmumu vadītājiem un amatpersonām, šogad D. Skulte kuģniecībā varētu saņemt tikai 20 490,61 latu, bet «Latvijas kuģniecības» prezidents vairāk nekā 16 000 latu vietā tikai 7055 latu mēnesī.

Deputāti vēlas noslēpt lielās pensijas

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra kontroles rezultātā atklājusi 2737 gadījumus, kad strādājošs pensionārs turpinājis darbu un saņēmis pilnu algu. Izrādās, ka lielākie vaininieki ir pensionāri — tautas vēlētie Saeimas un pašvaldību deputāti. Šādas nelikumīgas darbības dēļ no sociālās apdrošināšanas budžeta nelikumīgi izmaksāti 246 800 latu. Saskaņā ar likumu šī nauda būs jāatmaksā budžetam. Vēlreiz nākas pārliecināties, ka Saeimas deputāti un pašvaldību deputāti ir tie, kuri jākontrolē vispirms.

Iespaidīga cigarešu kontrabanda

Liepājas ostas muižas punktā «Termināls» atklāti 1,3 miljoni (65 tūkstoši paciņu) kontrabandas cigarešu, kas bija paslēptas kokmateriālu kravā. Turpat bija paslēptas arī 2,7 tonnas gaiša, pelēka krāsainā metāla. Kravu sūtīja kāda Rēzeknes firma. Šogad Liepājā atklāja slēpni kravas auto jūmtā, kur atrada 438 800 cigaretes, bet plastikāta rullju kravā — 4 miljonus cigarešu.

Daugavpili atjaunos Brāļu kapus

Vācu karavīru Kapu kopšanas tautas apvienība ir nolēmusi sāktot Otrā pasaules kara laikā kritušo cilvēku apbedījumu vietu Daugavpili. Jau pagājušajā gadā kapos strādāja brīvprātīgo brigāde no Vācijas. Ir apzināta apbedījumu teritorija 1,7 hektāru platībā, kur guldītas 2000 vācu karavīru mirstīgās atliekas. Kapos tiks uzstādītas plāksnes, kurās tiks iecirsti Vācijas arhīvos sameklētie kritušo karavīru vārdi.

Lattelekom grasās paaugstināt abonentmaksu

Lattelekom reālās abonentlīniju izmaksas ir augstākas nekā abonēšanas maksa, tāpēc, iespējams, jau šīs vasaras beigās abonēšanas maksa tiks palielināta aptuveni par desmit procentiem. Uzņēmums uzskata, ka maksa taču nav augusi no 1999. gada, bet patiesībā izmaksām vajadzētu būt aptuveni seši septiņi latu. Ja īstenosies Lattelekom iecere, drīz vien par iespēju lietot telefonu būs jāmaksā aptuveni 3,90 latu.

Streiko cietumnieki

Pauzot neapmierinātību ar jaunajiem noteikumiem, kas liedz pārtikas sūtījumus saņemt arī pirmstiesās izmeklēšanas cietumos esošajiem ieslodzītajiem, aptuveni 1700 Centrālcietuma un Brasas cietuma iemītnieku pirmdien atteicās ēst. Ieslodzījuma vietu vadība gan jauno kārtību vērtē pozitīvi, jo līdz minimumam samazināta iespēja cietumā ienest narkotikas. Sagatavoja L.Kirillova

Precizējums

Sakarā ar publikāciju «Izmaiņas veselības aprūpes finansēšanas noteikumos» «Novadnieka» 19. maija numurā un ar problēmām, kas jau iepriekš bija radušās sakarā ar bērnu pacientu iemaksu iekasēšanas kārtību, Daugavas slimokases Preiļu filiāles vadītāja Viktorija Šmukste informē, ka no šī gada 1. maija bērniem vecumā līdz 18 gadiem pacienta iemaksas nav jāiekasē.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauc uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

INFORMĀCIJA

«Taisnība ir lampai uz galda, un taisnība tumsai kaktā.»

J. Ziedonis

Latvijas Pašvaldību savienības kongresā vienojas par pozitīvām pārmaiņām

Pagājušajā ceturtdienā un piektdienā Rīgā notika Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) 11. kongress, kurā piedalījās ap trim simtiem pagastu, pilsētu, novadu un rajonu vadītāji. Kongresa gaitā tika pieņemtas deviņas rezolūcijas.

Ar uzrunām kongresā uztājās premjers Andris Bērziņš, pašvaldību ministrs Jānis Krūmiņš, labklājības ministrs Andrejs Požarnovs, kā arī arodbiedrību pārstāvji. Gan premjers, gan labklājības ministrs sadarbību ar LPS vērtēja ļoti pozitīvi, lai gan, spriežot pēc preses materiāliem, pašvaldību vadītāji sadarbību tik labvēlīgi nenovērtēja.

Viena no šī kongresa aktualitātēm, kuru dēļ izcēlās visaktīvākās diskusijas, bija grozījumi LPS statūtos, kas paredz iekļaut novadus kā atsevišķas vienības. Vispirms gan tikai 52 pašvaldību vadītāji nobalsoja par šādu grozījumu izdarīšanu. Taču vēlāk vairākuma domas tika mainītas, līdz ar to LPS domē turpmāk būs arī novadu pārstāvji.

Absolūtais vairākums LPS

biedru atzina, ka savienības priekšsēdētājs Andris Jaunsleinis ir labi pildījis savus pienākumus, tāpēc, vēlot jaunu vadību, uz priekšsēdētāja amatu citu kandidatūru nemaz nebija. A. Jaunsleinis kongresa dalībniekus informēja, ka visveiksmīgākais pašvaldībām bijis 1998. gads, kad tās saņēma 3,4 miljonus latu dotāciju pašvaldību ieņēmumu bāzes palielināšanai. Toties šogad 30 Latvijas pašvaldībām budžets ir mazāks nekā 2000. gadā.

Par lielāko ieguvumu A. Jaunsleinis minēja valsts finansējumu minimālās darba algas palielinājumam. Tika runāts par to, ka pašvaldībām līdz ar uzticētajām funkcijām jānodod arī to veikšanai nepieciešamais finansējums. Tāpat LPS aicina, sākot ar 2002. gada budžetu, atjaunot akcīzes nodokļa par naftas produktiem sadalījumu, kad ceļiem tika novirzīti 60 procenti, bet valsts budžetam — 40 procenti iekasēto līdzekļu. Arī turpmāk pašvaldības vēlas palielināt sadalījumu par labu ceļiem, kā arī nekavējoties atjaunot lauku ceļu attīstības programmas finansējumu. Šajā sakarā tika pieņemta arī

kongresa rezolūcija «Par ceļiem», kurā valdība tiek aicināta «apzināties, ka sociāli ekonomiskā stāvokļa uzlabošanai jānodrošina katras apdzīvotas vietas transporta komunikācija vismaz ar rajona centru, valsts investīciju programmas un ES strukturālo fondu līdzekļus izmantot ne tikai maģistrālo, bet arī reģiona ceļu un vietējo ceļu sakārtošanai».

Vēl LPS kongress aicina valdību 28,4 procentus no iedzīvotāju ienākuma nodokļa (1997. gadā to izņēma no pašvaldību budžetiem veselības finansēšanai), kā arī atbildību par primārās un sekundārās veselības aprūpes organizēšanu nodot tieši pašvaldībām, atsakoties no reģionālo slimokasu un Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūras starpniecības. Piekrītot domai, ka bez stipriem reģioniem nebūs ne stipras valsts, ne arī ilgtspējīgas pastāvēšanas garantiju, LPS pieņēma rezolūciju, kurā aicina valdību un Saeimu nodrošināt tieši vēltu reģionālo pašvaldību atjaunošanu un to, ka plānošanas reģioniem ir resursi un iespējas patstāvīgi īstenot ES strukturālo fondu atbalstītos projektus.

Delegāti no visu līmeņu pašvaldībām sprieda arī par pašvaldību reformu, kurai tika veltīta viena no galvenajām rezolūcijām. LPS kongress neizvirzīja priekšplānā nevienu no Ministru kabineta piedāvātajiem variantiem (veidot 102 vai 33 vietējās pašvaldības). Valdība gan tika aicināta ievērot rajonu izpētes rezultātus un Administratīvi teritoriālās reformas padomes lēmumus, kā arī visu to pašvaldību viedokļus, kuru teritorijas iecerēts grozīt. Teritoriālo reformu pašvaldības gatavas atbalstīt tikai tad, ja tiks veikta finansu un varas decentralizācija, pašvaldību finansējuma palielināšana. Par visu no reformas pamatnosacījumiem tiek uzskatīta lauku ceļu attīstības programmas un pašvaldību informātikas programmas īstenošana. Arī premjers Andris Bērziņš kongresa dalībniekiem solīja, ka līdz 2002. gada sākumam visas pašvaldību skolas un bibliotēkas tiks saslēgtas vienotā informācijas tīklā. Visbeidzot — lēmums par apvienošanu vai sadarbību jāpieņem tikai un vienīgi pašām pašvaldībām.

Maksimāli maigākais kopējais viedoklis par reformu

LPS 11. kongresa darbā piedalījās arī Preiļu novada domes un rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns:

— Neskatoties uz to, ka visas sagatavotās rezolūcijas ir aktuālas pašvaldībām un ie-

dzīvotājiem, vislielākā intriga saistījās un visdažādākie viedokļi tika izteikti par pašvaldību teritoriālo reformu. Uzskatu, ka pieņemta rezolūcija ir maksimāli maigākais mēģinājums neaizskart neviena veida pašvaldību nostāju šajā jautājumā. Tomēr kopējā situācija liecina, ka pilsētas ir

vairāk un labvēlīgāk noskaņotas par reformu nekā lauku pašvaldības, kaut gan pēdējās arī nenoliedz reformas nepieciešamību. Lauku pašvaldības vienīgi uzskata, ka novadiem nav jābūt tik lieliem, kādi tie piedāvāti reformas projektā. Par reformas termiņiem LPS nebija lielas diskusijas.

Vairāk nekā skaidrs, ka Saeima likuma grozījumus nepieņems, par to pagaidām liecina arī spēku samērs Saeimā. Reformas tempus nosaka arī tikko notikušās pašvaldību vēlēšanas, jo jaunie vēlētie deputāti ne sevišķi alkst pēc jaunām vēlēšanām.

L.Kirillova

PREIĻU NOVADA DOMĒ

17. maijā notika Preiļu novada domes kārtējā sēde, kuras darbā no 25 novada deputātiem piedalījās tikai 14.

Izmaiņas budžetā

Izdarītas izmaiņas novada domes 2001. gada budžetā. Par 1420 latiem palielināti ieņēmumi (no pašvaldības ipašuma iznomāšanas) un izdevumi (izpildvaras un likumdošanas varas institūcijām).

Par siera rūpnīcas mikrorajona apkuri

Novada domes deputātu vairākums nobalsoja par lēmumu, kas paredz izsludināt konkursu par tiesībām būvēt katlu māju akciju sabiedrības «Preiļu siers» dzīvojamā mik-

rorajona apkurei. Noteikti konkursa dalībnieku atlases pamatkritēriji:

- garantēti finansēšanas avoti un informācija par tiem;
- apkures un karstā ūdens nodrošināšana ar 2001./2002. gada apkures sezonas sākumu (ap 2001. gada 10. oktobri) atbilstoši LR MK noteikumiem nr.41);

- dabas gāzes kā kurināmā izmantošana ne mazāk par 50 procentiem;

- ilgtermiņa (ne mazāk kā 7 gadi) līguma slēgšana ar pašvaldību;

- nodrošināt siltumenerģijas pārdošanas cenu, kas nebūtu lielāka par pilsētas tarifiem, veikt ārējo siltumtīklu

un karstā ūdens padeves tīklu apkalpošanu.

Šajā sakarā izveidota un deputāti apstiprināja konkursa komisiju, kuras darbu vadīs domes izpilddirektors Vilhelms Veleckis. Vēl komisijā darbosies domes tehniskās nodaļas vadītājs Jānis Skutels, siltumapgādes nodaļas direktors Arnolds Dalka, tehniskās nodaļas galvenais speciālists Aleksandrs Poplavskis, pašvaldības uzņēmuma «Atvars» direktors Anatolijs Petrovs un pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktors Antons Krišāns.

Par bāriņtiesu

Pamatojoties uz likumu «Par pašvaldībām» un «Par

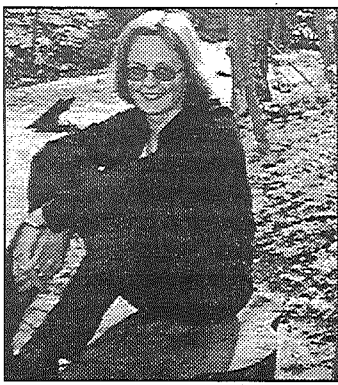
bāriņtiesām un pagasttiesām», kā arī izskatot konkursa rezultātus, novada domes deputāti par Preiļu bāriņtiesas priekšsēdētāju apstiprināja Tatjanu Kolosovu. Viņa stājās amatā 22. maijā.

Par labklājības komisiju

Izdarītas izmaiņas novada domes nolikumā — labklājības komisija turpmāk tiks saukta par sociālo lietu komisiju. Papildināts arī sociālo lietu komisijas sastāvs, kurā iekļauta pensionāru apvienības pārstāve Irēna Timošenko.

Turpinājums «Novadnieka» nākamajā numurā
Sagatavoja L.Kirillova

TREŠDIENAS INTERVIJA

MARIKA RUDŽĪTE, bērnu un jauniešu konsultatīvā centra «Paspārne» vadītāja Līvānos. Viņa ir meitene, kura runā latviski, angļu, zviedriski, krieviski, nedaudz norvēģiski, dāniski un vāciski. Kura brauc ar mašīnu un motociklu, ir vadījusi kuģi (10 minūtes), kura dzied, spēlē flautu, biljardu, futbolu, šahu, dambreti, galda tenisu, žonglē un ceļo. Šobrīd īpaši interesējas par jauniešu problēmām un to risinājumiem Līvānos, Latvijā, Eiropā un pasaulē. Viņai ir savs viedoklis par lietām, pašai sava ģimene un tikai 24 gadi.

Es mēģinu nepadoties

— «Paspārne» ar savu darbību daudzus pārsteidza — aptaujas, akcijas, pasākumi, lekcijas, izglītojošas filmas, konsultācijas. Kāds bija pats sākums?

— Pagājušā gada sākumā Līvāni uzvarēja projektu konkursā par bērnu un jauniešu konsultatīvā centra izveidi, ko finansēja Dānijas valdība. Tādi paši centri ir izveidoti arī Lietuvā un Igaunijā.

Man piedāvāja kļūt par centra vadītāju, paralēli biju arī tulks, meklēju darbiniekus, kas gribētu šeit strādāt, speciāli arī mācītājmies, un to neesam pametuši novārtā arī tagad. Konsultatīvo centru, kurā esam četras darbinieces, atklāja 2000. gada oktobrī. Sākumā bija neziņa, vai cilvēki mūs pieņems, vai uzticēsies. Darbojamies ir nācies sajūst arī skeptisku ieteksmi no apkārtnējo puses, jo

«jūs jau tāpat neko neizmainīsiet, jaunieši tāpat lieto narkotikas, tāpat smēķēs un dzers». Tomēr arī tad, ja kaut vai desmit jaunieši nebūs sākuši lietot narkotikas, pateicoties, piemēram, «Paspārne» redzētajai filmai «Nāves mušpārīrs», vai meitenei pēc vairākām sarunām ir izdevies atmet smēķēšanu, mēs par to ļoti priecāsimies, jo tas ir daudz.

— Ar ko «Paspārne» atšķiras no tradicionāla bērnu un jauniešu centra, kāds pastāv arī Līvānos?

— Patiesībā pats galvenais mūsu darbību raksturojošais vārds ietverts centra nosaukumā — konsultatīvais. Interesu izglītības centri vairāk orientējas uz brīvā laika aktivitāšu organizēšanu, mēs — uz konsultēšanu jautājumos, kas skar bērnu un pusaudžu sociālo un fizisko labsajūtu.

Uz medicīniskas dabas jautājumiem mēs neesam kompetentas atbildēt, nevaram uzstādīt diagnozi un pateikt, kāpēc kādam, piemēram, sāp vēders, tomēr varam palīdzēt rast atbildi uz neskaidru jautājumu vai atrisināt problēmu, par ko atklāti nav pieņemts runāt. Organizējam lekcijas un tikšanās ar speciālistiem, rīkojam akcijas, kur popularizējam veselīgu dzīvesveidu bez atkarības no narkotikām, nikotīna. Taču tas arī nenozīmē, ka ejam uz ielas un ņemam aiz rokas, sakot: «Tu smēķē? Kāpēc tu tā dari? Tas ir slikti.»

— Vai jūs nemulsina jautājumi, ko bērni uzdod?

— Esam iemācījušas nebaidīties ne no viena jautājuma. Bērniem un pusaudžiem savstarpējo attiecību, intīmās problēmas ir svarīgas, šajā vecumā ir tik daudz nezināmā — pārmaiņas organismā, dzīves uztverē. Piemēram, kā pateikt mammai, ka sākušās menstruācijas? Tā meitenei ir milzīga problēma. Kopā mēģinām saprast, ka no tā nav jākautrējas, tas ir dabiskais process visām sievietēm. Ja šajā posmā meitene nesaprot sa-

pratni un atbildi uz savu jautājumu, sekas var ietekmēt visu viņas turpmāko dzīvi.

— Kā jauniešiem šodien visvairāk pietrūkst — naudas, brīvības, vecāku sapratnes varbūt?

— Domāju, ka pusaudžiem tik tiešām pietrūkst vecāku uzmanības, tāda ģimeniskā siltuma. To var izskaidrot ļoti vienkārši — liela daļa vecāku ir aizņemti darbā, lai varētu nopelnīt un uzturēt ģimeni. Daudzi bērni un jaunieši vienkārši grib papļāpāt, grib, lai viņus uzklausu.

Runājot konkrēti par Līvāniem, trūkst brīvā laika pavadīšanas iespējas. Ir sporta klubīni, var apgūt sporta, tautiskās dejas, taču Līvānos ļoti vajadzētu mūzikas klubu.

— Kāda bijī pati pusaudzes gados, vai vecākiem neradījī lielas problēmas?

— Nebiju paraugbērns, esmu arī pērienu saņēmusi. Atceros, ka reiz kopā ar māsu aizbraucām riekstos, protams, bez vecāku ziņas. Kad pārrādāmies, istabā stāvēja divi krēslī un mums vajadzēja apsēsties un izstāstīt, kāpēc braucām, vai tas bija pareizi darīts, vai padomājām arī par vecākiem, kuri uztraucās. Toreiz iztikām bez žagara, tā izstāstīšana bija daudz pamācošāks un audzinošāks sods nekā pēriens, kura iemeslu bērns visticamāk jau ir aizmirsis.

Es labi mācījos, kādu brīdi biju pat teicamniece. Vispār mana biogrāfija ir raiba — dzimusi esmu Rīgā, kādu laiku ar vecākiem dzīvoju Cēsīs, tad Smiltēnē, tad Valkā. Sešus savas bērības gadus pavadīju Valkas rajona Ēvelē, var sacīt, ka tieši tur, dziļos laukos, pagāja mana bezrūpīgā un jaukā bērība. Tur bija skaista apkārtnē un vesels bars mana vecuma bērnu. Mani labākie draugi bija zēni — divi Renāri, ar kuriem kopā braucu riekstos, peldējās, plostojā pa upīti.

1988. gada vasarā pārcēlāmies uz Līvāniem, te ir manas mammas dzimtene. Vecāki visu mūžu bijuši darbos iekšā, tāpēc jau agri mācījos būt patstāvīga, arī finansiāli neatkarīga. Pēc Līvānu vidusskolas beigšanas aizgāju studēt uz Daugavpili angļu un zviedru valodu, kā arī Latvijas kultūras vēsturi, vakaros strādāju — piepelnījos ar tulkošanu, vasarās audzēju gladiolas un pārdevu tīrgū. Tagad gladiolas vairs ir tikai vaļasprieks. Kad apprecējos, gladiolu sīpolus ņēmu līdzī uz jauno māju, tā teikt, pūrā.

— Svešvalodu studijas tevi aizveda uz Zviedriju, kur gadu mācījies tautas augstskolā Norčepingā.

— Zviedru institūts bija izsludinājis konkursu uz apmaksātām studiju vietām augstskolā Norčepingā. Izturēju konkursu un gadu varēju studēt Zviedrijā par brīvu. Tautas augstskola ir īpaša studiju

forma, tur mācās dažādu tautību un gadagājumu cilvēki, arī invalīdi ar kustību traucējumiem un pat garīgām kaitēm. Studenti bija no Bosnijas, Čīles, Šrilankas, Afrikas valstīm, Zviedrijas, Krievijas un Latvijas. Pavasarī devāmies studiju braucienā uz Turciju, lai iepazītos ar bērnu problēmām šajā zemē, kur tās ir diezgan asas.

— Kas esi pēc horoskopa un vai tajā rakstītais atbilst īstenībai?

— Esmu dzimusi Svaru zīmē, lai gan horoskopus īpaši nelasu. Zinu, ka Svaru sievietēm labāk patīk valkāt bikses nevis svārkus. Tas attiecībā uz mani ir pilnīgi precīzi. Man ir teikts, ka Svaru sieviete nekad nedrīkstēja precēties ar vīrieti Mežāzi. Mans vīrs Jānis ir Mežāzis, esam kopā jau deviņus gadus. Esmu patstāvīga, arī neatkarīga un līdz apnikumam apzinīga. Ja kaut ko apsolu, pati par sevi aizmirsīšu, lai tikai izdarītu to, kas solīts.

— Agri apprecējies. Šai paaudzei diezgan neraksturīgs solis.

— Apprecējos, kad man bija 21 gads, nenozēloju to. Varēju, protams, darīt arī kaut ko citu, taču tad nāktos saskarties ar problēmu, kas patiesībā nomāc daudzās 25 gadus jaunas sievietes, kuras ir izglītotas, skaistas, viņām ir darbs un automašīna, bet viņas ir vienas. Es nekad nejūtos vientuļa, varbūt kādu retu reizi, bet arī tas ir nepieciešams. Būt sievai un ģimenes cilvēkam — tas nenozīmē, ka arī pati nevaru dzīvēt sasniedzot to, ko vēlos sasniegt.

Reizē labi un slikti ir tas, ka man ļoti patīk mans darbs. Tam velu pārāk daudz laika. Katrā ziņā vairāk pārdzīvoju, ja kaut ko neesmu izdarījusi «Paspārne», nekā to, ka mājās stāv nenomazgāti trauki. Par pēdējo noteikti sevi nemoķu ar pārmētiem.

— Tici, ka tas, ko dari, agri vai vēl atgriezīs pie tevis?

— Pilnīgi noteikti. Ir tāds labs teiciens par to, ka dodot saņem pats. Man reizēm šķiet, ka es doodu pārāk daudz no sevis, tādēļ ir brīži, ka jūtos iztukšota. Man ļoti gribas sajūst arī to atgriezenisko saiti, pateicību par manām pūlēm. Tas dod gandarījumu. Pretējā gadījumā, ja nesāņem pat paldies, rodas tā tukšuma sajūta. Varbūt šādi izpaužas mans egoisms?

— Ko tu dari tajos brīžos, kad jūties iztukšota?

— Klausos ļoti skaļu mūziku, kas Jānim citreiz nemaz nepatīk. No mūzikas gūstu enerģiju, starp citu, esmu beigusi arī mūzikas skolu. Ir reizes, kad man ļoti palīdz dabas tuvums, vienkārši patīk pasēdēt pie ūdens, pastaigāt pa mežu. Latvijā ir daudz skaistu vietu.

Ģimenē spēku dod sapratne, arī mīlestība un cieņa, kas manā izpratnē nav dalāmi jēdzieni. Cil-

● «Kad beidzu studijas Zviedrijā, uz Latviju varēju braukt ar prāmi vai lidmašīnu. Es sarunāju vietu uz kravas kuģa Norčepinga — Rīga. Esmu pat desmit minūtes vadījusi kuģi,» stāsta Marika Rudžīte. Foto no M. Rudžītes albuma

vēkos, kas ir ap mani, svarīga man šķiet arī humora izjūta.

Reizēm brīvdienās aizbraucam uz Admirāļu klubu uzspēlēt biljardu, kas man ļoti patīk. Neesmu no tām sliktākajām spēlētājām, jo studiju laikā Zviedrijā man bija kursa biedrs no Irākas, kurš mācīja visus tos ģeometriskos aprēķinus, kas jāzina, lai uzvarētu. Nereti man izdodas pat ļoti labi. Vēl es protu arī žonglēt ar trim bumbiņām, ko arī iemācījos Zviedrijā.

Ja ir laiks, es labprāt strādāju dārzā. Kādreiz dārzā auga ap 300 gladiolu, šopavas ar iestādīju 142. Trūkst laika, bet man ir žēl gladiolas kādam atdāvināt, kur nu vēl izmest. Ar puķēm čubinos jau kādu sesto gadu. Man arī sportot patīk, skolas laikā aizrāvos ar tūrismu, tagad esmu pat čempione galda tenisā Līvānu novadā. Šajā sportā mani iesaistīja kolēģe Māriete Vilcāne.

— Esi azartiska? Tevi var pamudināt uz trakulībām?

— Var, lai gan tas nenotiek īpaši bieži. Pirms tam gan izsveru, vai tā traukulība neradīs smagas sekas. Atmiņā nāk viens gadījums. Tā nebija trakulība, bet sava veida risks gan. Kad studēju Zviedrijā, man atpakaļ uz mājām biļete

bija jāpērk pašai. Varēju braukt ar prāmi uz Tallinu vai ar lidmašīnu pa taisno uz Rīgu, kas, protams, maksāja diezgan lielu naudu. Paziņas Zviedrijā man pastāstīja, ka no Norčepingas uz Rīgu brauc kravas kuģi. Domāju, vajag iet parunāt — Norčepingā tikko bija pietauvojies kravas kuģis, kurš gatavojās doties ceļā uz Rīgu. Ar kapteini izdevās vienoties, un es ar saviem trim čemodāniem devos uz Latviju. Mani pat pie stūres pielauda, tā kā esmu arī kuģi vadījusi. Avantūra beidzās laimīgi. Diez vai vēl kādreiz man būs tāda iespēja — pavizināties ar kravas kuģi?

— Vai esi definējusi savu dzīves moto?

— Tas man mainās līdzī laikam. Skolas gados biju izdomājusi, ka svarīgi dzīvot harmonijā un saskaņā ar sevi. Šo domu neesmu atmetusi arī tagad. Vēl nesen izlasīju dzīves gudrību, kuru patiesībā varētu uzskatīt par savu šābrīža moto: «Dzīvē ir divi likumi. Pirmais — nekad nepadodies. Un otrs — nekad neaizmirsti pirmo likumu». Es mēģinu nepadodies.

Preiļu pagastā

■ **PIEDZIEDĀJA BRĪVDABAS MUZEJU.** Pagājušajā sestdienā Brīvdabas muzejā tika organizēta «Latgales diena», kas bija veltīta Rīgas astoņsimtgadei. Starp pieciem labi pazīstamiem folkloras kolektīviem Brīvdabas muzeju pieskandināja un piedziedāja arī Līču folkloristi. Kā pastāstīja Preiļu pagasta teritoriālās komitejas priekšsēdētāja un aktīva pašdarbiece Zinaida Vilcāne, diena bijusi jauka un sarīkojums izdevies, dziedājuši gan pie «Priedes kroga» gan Latgales sētā. Bet noslēgumā visi kolektīvi saņēmuši pateicības rakstus, piemiņai stikla vāzītes un notiesājuši gardu gardos klišērus.

Sutru pagastā

■ **PAR ATKRITUMU IZVEŠANU BŪS JĀMAKSĀ.** Pagasta padome pieņēmusi lēmumu par atkritumu savākšanas izmaksu tarifa apstiprināšanu. Katrai ciematā dzīvojošajai ģimenei būs jāmaksā 30 santīmi mēnesī. Par pagasta budžeta līdzekļiem nopirkti desmit atkritumu konteineri, kas uzstādīti Sutru ciematā. Atkritumus izved Preiļu pašvaldības uzņēmums «Saimnieks». Paredzēts konteinerus uzstādīt arī Rauniešos, Lipuškos un citos pagasta ciematos. Pagasta padomes deputāti ir pieņēmuši lēmumu noslēgt līgumu par atkritumu izvešanu arī ar uzņēmumu «Zabegi». Padomes priekšsēdētājs Antons Znotiņš uzskata, ka iedzīvotājus būs grūti pieradināt pie jaunās kārtības — maksāt par atkritumu savākšanu. Līdz šim iedzīvotājiem par šo pakalpojumu nebija jāmaksā. Daļa iedzīvotāju izmantoja tagad slēgto pagasta izgāztuvi, bet citi apgalvo, ka viņi atkritumus sadedzina vai aprok zemē. Taču tādā veidā tiek piesārņots gaiss un augsne.

■ **IECELTA JAUNA PAGASTTIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA.** Sakarā ar to, ka Sutru pagasttiesas bijusī priekšsēdētāja Lilita Borovska ir kļuvusi par padomes deputāti un atbilstoši likumdošanai nevar vadīt pagasttiesu, šajā amatā iecelta Anna Vrubļevska. Uz vakanto vietu bija pieteiktas trīs kandidātkuras. Pagasta padome priekšroku deva Annai Vrubļevskai. Viņa līdz šim strādāja par pārdevēju. Annai Vrubļevskai ir augstākā izglītība. Pagasttiesas priekšsēdētājas amatā paredzēta puslīdzme.

■ **KULTŪRAS NAMAM JAUNA DIREKTORE.** Sutru kultūras nama līdzšinējā direktore Terēzija Vilcāne pēc pašas vēlēšanās aizgājusi no darba. Par kultūras nama direktori pagasta padome iecēla Ilzi Tropu. Uz šo amatu bija pieteikušies trīs pretendenti. Ilze līdz šim atradās bērnu kopšanas atvaļinājumā. Padomes deputāti uzskata, ka Ilze ir enerģiska, ar pietiekami zināšanām, apguvusi arī iemaņas darbam ar datoru.

■ **GATAVOJAS NĀKAMAJĀM VĒLĒŠANĀM.** Kā paredzēts likumdošanā, pašvaldībās jāizveido jaunas vēlēšanu komisijas nākošajām vēlēšanām. Sutru pagasta padomes sēdē ievēlēja vēlēšanu komisija, kuras sastāvā ir Velta Vaivode, Aija Pakere, Janīna Pūga, Ilze Tropa, Valentīna Korsaka, Zinaida Znotiņa, Rihards Borovskis.

Sīlukalna pagastā

■ **APVIENOŠANOS NEATBALSTA.** Pagasta padome 17. maija sēdē definējusi savu nostāju pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas jautājumā. Nosūtīta vēstule Saeimas priekšsēdētājam, ministru prezidentam, ministram valsts pārvaldes un reformu lietās ar lūgumu detalizēti izstrādāt lauku ceļu attīstības programmu, kā arī izglītības, veselības un sociālo jautājumu stratēģiju atbilstoši iedzīvotāju interesēm. Kā atzina pagasta padomes vadītājs Juris Leicis, pašvaldības deputāti principā ir pret projektā piedāvāto modeli, kurā Sīlukalna pagastu plānots pievienot Varakļānu novadam.

■ **PIEŠĶIR LĪDZEKĻUS.** Izskatīti iesniegumi un piešķirts finansējums dāvanu iegādei sporta deju sacensībām «Pavasara ritmi», kas notiek Viļānos un kurā piedalās Sīlukalna pamatskolas audzēkņi. Kopumā šim mērķim atvēlēti 15 lati. Pagasta padome piešķir ceļa naudu 2 latu apmērā Stirnienes un Sīlukalna pamatskolas skolēniem ekskursijai uz Alūksni.

■ **NODOD LIETOŠANĀ ZEMI.** Lietošanā ar izpiršanas tiesībām kādam bijušajam pagasta iedzīvotājam piešķirta zeme kādreizējā dolomīta ieguves vietā. Kopējā bijušās atradnes platība ir 8 hektāri, tajā pieprasītais vēloties atjaunot dolomīta ražotni. Lietošanā ar izpiršanas tiesībām kādam pagasta iedzīvotājam piešķirti 4 hektāri zemes.

LAUKSAIMNIEKIEM

Ekozemnieki dalās pieredzē

Sertificē katru gadu

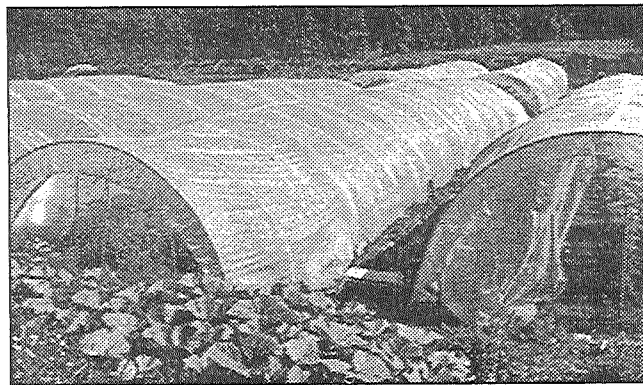
Bioloģiskā lauksaimniecība nav nedz lētāka, nedz arī vieglāka saimniekošanas metode, uzsver viena no ekozemnieku biedrības valdes locekļiem zemniece **Silvija Pastare.** Tomēr bioloģiskajai saimniekošanai ir piekritēji, arī šī gada subsīdiju nolikumā bioloģiskās lauksaimniecības atbalstam atvēlēti 100 tūkstoši latu. Par graudaugu hektāru, ja izmantotas bioloģiskās metodes, valsts maksā 35 latus, par kartupeļu hektāru — 75 latus, augļu dārzu — 120 latus, ogulāju — 100 latus, atklātā lauka dārzu — 95 latus un ārstniecības augu hektāru — 95 latus. Tomēr, lai iegūtu subsīdijas, nepieciešams bioloģiskās lauksaimniecības sertifikāts, ko izdod uz gadu, — «Latvijas ekoprodukts».

Pirmais ir pārejas gads

Latvijā ir tikai 6 inspektori, kas veic saimniecību sertifikāciju, tas ir diezgan garš un sarežģīts process. Zemniekiem, kas domā nākotnē nodarboties ar bioloģisko lauksaimniecību, jau laikus jādomā par saimniekošanas metodēm. 1. pārejas gadā uz bioloģisko saimniekošanu subsīdijas vēl nemaksā, šis gads ir vajadzīgs, lai pakāpeniski atteiktos no ķīmijas, atveseļotu augsni.

Pamatnoteikums — augu seka un zaļmēslojums

Latvijā augļu dārzus iespējams audzēt arī tad, ja ražas ieguvē palīgā netiek nemas ķīmikālijas. Galvenais ir augsnes sagatavošana, iekļaujot augu sekā zaļmēslojumu. Tas, starp citu, attiecas ne tikai uz augļu dārzēm, bet uz visām kultūrām, ko audzē ar bioloģiskām metodēm. Pareiza augu seka nodrošina ražas apjomu un kvalitāti, ievērojot šos pamatnoteikumus, augsne tiek bagātināta, atbrīvojās no nezālēm dabiskā ceļā. Šādam mērķim lieliski noder lucerna, ko iesēj, pēc gada vai diviem iestrādā augsnē, kā arī citi augi.

«Tukšie rudenī» nederēs

Bioloģiskā lauksaimniecība, piemēram, neatzīst «tukšos rudenis», kad pēc ražas novākšanas lauki tiek apstādīti. Šādi augsnei tiek liegta pilnvērtīga mēslošana, ko nodrošina iestrādātais zaļmēslojums. Ekozemnieki iesaka pēc agrās ražas novākšanas, piemēram, pēc agrajiem kāpostiem iesēt kādu starpaugu, ko nākošajā gadā apar, tā bagātinot augsni. Stādīt un sējot, lieto bioloģisko preparātu «Biomikss» — lai iedzīvīnātu augsni. Īstie ekozemnieki nelieto kompostu vai arī, ja to dara, tad ļoti uzmanīgi, jo pirmais inspektora jautājums, apsekojot saimniecību, būs, kā un cik ilgi izmantots komposts gatavots, no kā tas sastāv. Tas inspektoram var likt šaubīties un, iespējams, sertifikāts saimniecībai kādas atsevišķas kultūras audzēšanai var netikt piešķirts.

Inspektoriem savi «knifiņi»

Saimniecības, kurām šis sertifikāts jau ir, tiek pastāvīgi uzraudzītas, jo ik gadu sertifikācija jāpāriet no jauna. Inspektoriem ir sava sertifikācijas sistēma, praksē izstrādāti paņēmieni, kā noteikt augsnes un izaudzētās produkcijas kvalitāti. Speciālisti tikai pēc augsnes smaržas vien spēj noteikt, vai tā nav «bagātināta» ar minerālmēsliem un herbicīdiem. Ekoloģiski pareizi kopta augsne smaržo līdzīgi kā bagātīga, svaiga meža zeme. Savukārt, piemēram, to, vai burkāni veģetācijas periodā saņēmuši slāpekļa papildmēslojumu, varot noteikt ar pirkstu uzsitot pa burkāna sakni. Ja burkānu ar šādu uzsitienu neizdodas pārlauzt vienreiz, otreiz, tas nozīmē, ka audzēšanā izmantots slāpekļa mēslojums.

Rindstarpas un augu saderība

Zemeņu audzētājiem svarīga ir rindstarpu apstrāde. Ir iespējama gan zālāja pļaušana, gan arī rindstarpu frēzēšana. Sausā gadā frēzēšanas

metode zemeņu rindstarpu stādījumos ir piemērota, bet, frēzējot mitrā laikā, precei zūd tirgus skats, ogas kļūst netīras, tālab lietainās vasarās noderīgāka ir rindstarpu apļaušana. Zemnieki atzīst, ka labu zemeņu ražu var iegūt arī bez miglošanas, ja vien tiek nodrošināta normāla vējšošana (stādījums nav sabiezināts) un lauks ir tīrs no nezālēm.

Arī dārzeņus iespējams izaudzēt, nenodarot pāri dabai un iegūstot ekoloģiski tīru preci. Svarīgi pievērst uzmanību augu saderībai. Praksē izmēģināts variants ir stādīt četras rindas kāpostu, piekto rindu baziliku. Šie augi lieliski sader kopā, ir iegūti pat necerēti labi rezultāti, un kāposti nebija jāmiglo.

Ārstniecības augi jāzāvē lielās partijās

Bioloģiskās lauksaimniecības jomā var darboties arī ārstniecības augu audzētāji. Ar realizāciju praktiski nav problēmu, ja vien audzētājs spēj nodrošināt 100 līdz 300 kg lielas partijas. Sagatavot tik daudz sauso drogu, protams, nav viegli. Sevišķi svarīga ir pareiza augu žāvēšana. Augsnei jābūt tīrai no nezālēm (miglot ārstniecības augu platības nedrīkst), bagātinātai ar zaļmēslojumu. Rindstarpās nepieciešams atstāt nopļaujamu joslu. Jārēķinās arī ar augu slimībām, piemēram, piparmētra slimo ar milt-rasu, tādēļ jānodrošina laba vējšošana un augsne pavasarī jāapstrādā ar trihodermīnu (bioloģisks preparāts).

Farmaceutiskajās rūpnīcās ir pieprasītas piparmētras, klišērites, mātere, sarkanais āboliņš un lucerna. Cenas ir dažādas atkarībā no auga un pastāvošā pieprasījuma. Vidēji par vienu kilogramu žāvētu piparmētru var saņemt Ls 1,80, māteri — Ls 1,40, klišēri — Ls 1,20, kumelīti — Ls 2 (kumelītēm ievāc tikai ziedošās galviņas, bez stublājiem).

Kartupeļus apdraud kolorado vaboles

Kartupeļaudzētāju lielākā problēma ir kolorado vaboles, ar kurām jācīnās, izmantojot tikai bioloģiskos preparātus. Zemnieki kā vienu no iedarbīgākajiem līdzekļiem iesaka, nolasīt vaboles un uzraudzēt tās, tad miglot ar iegūto šķidrumu. Pret kartupeļu lakstu puvi palīdz pirms kartupeļu stādīšanas izmantotais trihodermīns, tad vasarā parasti problēmu ar kartupeļu slimībām nav. Veģetācijas laikā lauku tikai vago un uz-

Preiļu rajona ekozemnieku biedrībā darbojas ap 30 saimnieku, kas savās saimniecībās izvēlējušies strādāt ar bioloģiskām lauksaimniecības metodēm, tātad, bez mākslīgo minerālmēsli un ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu izmantošanas.

mana jau pieminētās vaboles.

Ja saimniecībā kaut kas «nogājis greizi» ar augu seku, tad labs variants ir rudenī iesēt iearšanai auzas. Nekādā gadījumā neiesaka jau minētos «tukšos rudenis», jo visas labās barības vielas tiek izskalotas, augsnei tiek atņemts arī mēslojums, lauki ir nezāļaināki. Arī siltumnīcās katru gadu mainīt zemi ir apgrūtināts, tādēļ var izlīdzināt rudenī iesējot rudzus, arī iestrādājot augsnē dzirnaviņas samaltas olu čaumalas. Savukārt drātstārpus, kas bieži bojā siltumnīcu augus, var «savākt» starp tomātiem iesējot salātus.

Ko izmantot zaļmēslojumam

Šie ieteikumi droši vien būtu noderīgi arī mazdārzu īpašniekiem, jo tajos pārsvarā audzējam produktus pašu patēriņam. Ko tad ekozemnieki iesaka kā zaļmēslojumu? Agrais āboliņš, ko var nopļaut un pēc tam iestrādāt augsnē, rapsis, eļļas rutks. Ar rapsi, izsējot 5-8 kg uz hektāru kā zaļmēslojumu, var panākt lielisku rezultātu. Nabadzīgā augsnē to sēj biežāk. Efekts ir nenovērtējams — pat pusaizaugušas augsnes iespējams pārvērst auglīgos tīrumos. Kartupeļu stādījumos pēc rapša nav problēmu ar nezālēm, lieliski aug arī sīpoli.

Gaidīsim ekoloģisk produkciju arī mūsveikalos

Bioloģiskā lauksaimniecība ir atgriešanās pie dabas, tās procesu izzināšana un nemitīga zināšanu apguve, lai ar tiem pašiem dabas līdzekļiem palielinātu ražas un celtu produkcijas kvalitāti. Tas nav viegls ceļš, un ne katram tas der, taču tā ir iespēja izvēlēties. Rezultāts ir veselīgi un «tīri» dārzeņi, augļi, ogas, gaļa, piens, graudi un maize, ko ceļam galdā. Tādēļ svarīgas ir pārdošanas iespējas un cena, ko zemnieks par ekoloģisko produktu iegūst. Mūsdienu zemnieki saražoto pārsvarā realizē lielveikalos, piemēram, Daugavpilī, veikalā «Mego», tirgū. Uz iepakoju ma ir attiecīga zīme, kas apliecina, ka šis ir ekoloģiski tīrs produkts. Diemžēl kvalitatīvie augļi un dārzeņi vietējiem patērētājiem pagaidām jāmeklē tikai lielveikalos vai konkrēti pie paša zemnieka. Vairbūt ar laiku arī mūsu veikalos pircējiem tiks piedāvāti šādi audzēti lauksaimniecības produkti, kuriem pircēji noteikti atrastos.

G.Kraukle

STATISTIKA

No 2000. gada 31. marta līdz 30. aprīlim speciāli izraudzīti un apmācīti tautas skaitītāji apmeklēja katru iedzīvotāju dzīvesvietā. Tautas skaitīšanā bija iesaistīti pāri par 5 tūkstošiem cilvēku, no tiem 38 pilsētu un rajonu statistikas nodaļu vadītāju vietnieki, 430 — skaitīšanas pārraugi, 4260 — pamatiecirkņu skaitītāji.

2000. gada tautas skaitīšana bija pirmā Latvijā, kopš tās valstiskās neatkarības atgūšanas. Tās mērķis bija iegūt visaptverošu un objektīvu informāciju par iedzīvotāju skaitu, sastāvu, nodarbošanos, ienākumu avotiem, kā arī par iedzīvotāju mājokļiem un citiem rādītājiem katrā pilsētā un pagastā laikā, kad kardināli mainījies ekonomiskā situācija, iedzīvotāju struktūra, demogrāfiskie procesi.

Ir pabeigts 2000. gada tautas skaitīšanas datu apstrādes pirmais posms, kura laikā iegūta informācija kalpo par pamatu skaitīšanas provizoriskajiem datiem.

Ko rāda tautas skaitīšanas rezultāti

Centrālā statistikas pārvalde publiskojusi 2000. gada tautas skaitīšanas provizoriskos rezultātus.

Iedzīvotāju skaits un sastāvs pēc dzimuma Preiļu rajonā

Latvijā iedzīvotāju kopskaits pēc tautas skaitīšanas datiem ir 2 375 339, no tiem 54% ir sievietes, bet 46% — vīrieši. Preiļu rajonā iedzīvotāju kopskaits — 41 706, no tiem 46,9% vīriešu un 53,1% sievietes. Preiļos dzīvo 8905 cilvēki, Līvānos — 10 363, Līvānu novadā kopumā dzīvo 12 915 cilvēki.

Vislielākais pagasts iedzīvotāju ziņā ir Aglonas pagasts (2656 cilvēki), nedaudz atpaliek Rušonas pagasts (1914), Riebiņu pagasts (1726). Aizkalnes pagastā dzīvo 772 cilvēki, Galēnu pagastā — 1180 cilvēki, Jersikas pagastā — 1099 cilvēki, Pelēču pagastā — 959, Preiļu pagastā — 1131, Rožkalnu pagastā — 940, Rudzātu pagastā — 1074, Saunas pagastā — 1318, Silajāņu pagastā — 646, Siļukalna pagastā — 799,

Stabulnieku pagastā — 1027, Sutru pagastā — 804, Upmalas pagastā — 1067, Vārkavas pagastā — 774.

Rajonā visvairāk ir bērnu vecumā no 10 līdz 14 gadiem

Analizējot iedzīvotāju vecumastāvu Preiļu rajonā, atklājas, ka no 41 706 rajona iedzīvotājiem visvairāk ir bērni vecumā no 10 līdz 14 gadiem — 3395 cilvēki. Vecumā no 0 līdz 4 gadiem rajonā dzīvo 1784 bērni, no 5 līdz 9 gadiem — 2777 bērni, vairāk ir pusaudžu vecumā no 15 līdz 19 — 3026 cilvēki, aptuveni vienāds skaits cilvēku ir vecumā no 25 līdz 29 — 2703 un vecumā no 30 līdz 34 gadiem — 2723 cilvēki. Vecumā no 40 līdz 44 ir 3141 cilvēks, bet vecumā no 45 līdz 49 — 2636 cilvēki. Piecdesmitgadnieku vidū vairāk cilvēku ir vecumā no 50 līdz 55 — 2320 cilvēki, bet vecumā no 50 līdz 54 — 2050 cilvēki. Sešdesmitgadīgo ir vairāk nekā septiņdesmitgadīgo — vecumā no 60 līdz 64 — 2531

cilvēks, bet vecumā no 65 līdz 69 — 2322 cilvēki. Savukārt vecumā no 70 līdz 74 Preiļu rajonā ir 1937 cilvēki, bet vecumā no 75 līdz 79 — 1401 cilvēks. 2000. gadā Preiļu rajonā dzīvoja arī 1241 sirmgalvis, kas vecāks par 80 gadiem.

4,5 tūkstoši cilvēku Latvijā ir analfabēti. Bet Preiļu rajonā..?

Statistika par Latvijas iedzīvotāju izglītības līmeni liecina, ka aptuveni pusei jeb 51,1% ir vidējā izglītība, 26,5% ir pamatskolas izglītība, bet tikai 13,9% — augstākā. Sākumskolas izglītība ir 6,1% Latvijas iedzīvotāju, mazāk par četrām klasēm skolā gājuši 2,4% iedzīvotāju.

Preiļu rajonā no 31 878 iedzīvotājiem vecākiem par 15 gadiem, kas snieguši ziņas par savu izglītību, 1155 cilvēki mācījušies mazāk kā 4 klases, 3188 beiguši sākumskolu, 9834 — pamatskolu, 14 655 ieguvuši vidējo izglītību, bet 2597 cilvēkiem ir augstākā izglītība. Vispār bez izglītības ir 323 cilvēki, savukārt tādu cilvēku, kas neprot

ne lasīt, ne rakstīt, rajonā ir 126.

Vairāk kā puse rajona iedzīvotāju — latvieši

Pēc iedzīvotāju nacionālā sastāva Preiļu rajonā vairāk kā puse ir latvieši (28 118), krievu tautības iedzīvotāju ir 11 259, baltkrievu — 669, ukraiņu — 383, poļu — 791, lietuviešu — 98, čigānu 206. Mūsu vidū dzīvo arī 9 ebreji, 19 vācieši, 3 tatāri, 5 igauņi un 101 vēl citu tautību cilvēks.

Iztiek no algas, pensijas vai citu apgādības

Preiļu rajonā liela daļa iedzīvotāju — 13 557 kā galveno iztikas līdzekļu avotu uzrādījuši «citu personu vai iestāžu apgādība», tas nozīmē, ka persona atrodas radnieku vai arī citu personu apgādībā, kā arī valsts, pašvaldību vai citas piederības speciālu iestāžu aprūpē.

10 951 cilvēks iztiku pelna ar ekonomiskajām aktivitātēm (alga, ienākumi no uzņēmējdarbības, honorāri, ieņēmumi no preču (arī lauksaimniecības produkcijas)

pārdošanas), 11 076 cilvēki iztiek no pensijas, 1971 cilvēkam ienākumu avots ir pabalsti, 15 cilvēkiem ir ienākumi no īpašuma un ieguldījumiem, cits iztikas līdzeklis, kas nav norādīts konkrēti, minēts 2182 gadījumos.

Gan mājas, gan dzīvokļi

Liela daļa iedzīvotāju dzīvo individuālajās mājās — 21 115, taču liels ir arī atsevišķo dzīvokļu īpatvars, tajos mitinās 17 368 mūsu rajona cilvēki. Komunālajos dzīvokļos dzīvo 105, aptuveni tikpat dienesta viesnīcā istabās. Pārsvārā visos mitekļos ir virtuve, elektrība un gāzes pavadis, bet ūdensvads, kanalizācija un tualete ar ūdens novadu jau ir krietni mazākā skaitā mājokļos. Atkarībā no mājokļa veida tajos ir vai nu duša un vanna, vai arī pirts.

Dzīvojamo māju ārējo materiālu ziņā mūsu rajonā līderis ir koks (16 849 mitekļos), samērā bieži mājas celtas no ķieģeļiem vai akmens (11 395), betona vai dzelzsbetona (9066),

G.Kraukle

POLITISKĀ REKLĀMA

POLITISKĀ REKLĀMA

POLITISKĀ REKLĀMA

POLITISKĀ REKLĀMA

Tautas partijas birojs – jaunās telpās

Sākot ar šo nedēļu, Tautas partijas Preiļu nodaļa darbu turpina jaunās biroja telpās. TP birojs atrodas Preiļos, Brīvības ielā 4.

Jūs būsiat gaidīti katru darba dienu no 10 līdz 17. Tautas partijas biedri, deputāti un deputātu kandidāti uzklaušis jūsu viedokļus un ierosinājumus, sniegs atbildes uz jautājumiem. Jūs varēsiet iegūt arī sīkāku informāciju par Tautas partijas saraksta piedāvāto programmu un izvirzītajiem kandidātiem Preiļu novada domes atkārtotajām vēlēšanām, kas notiks 8.jūlijā. Mēs darīsim zināmu, kad jūs varēsiet sastapt katru konkrēto deputātu kandidātu.

Ja jums nav iespēju apmeklēt biroju, varat izteikt savus jautājumus un priekšlikumus, zvanot 81191 vai pa BEZMAKSAS TELEFONU – 8007447

Vai ikvienam no mums ir nācies saskarties ar tīri sadzīviska rakstura jautājumiem, kas tomēr prasa zināšanas likumdošanā. Tas attiecas uz dzīvokļu un zemes un citu īpašumu pirkšanu, pārdošanu, iznomāšanu, tāpat ar mantošanu saistītajām problēmām. Bieži vien mēs zaudējam, jo nezīnām savas tiesības, taču nav tik daudz naudas, lai samaksātu par juridisko konsultāciju. Pat lai noskaidrotu, kā noformēt dokumentu 1 lappuses apjomā, jāšķiras no pārdesmit latiem.

Tieši tādēļ, lai palīdzētu iedzīvotājiem šādos gadījumos, Tautas partija piedāvā bezmaksas jurista pakalpojumu.

Lai mūsu sadarbība būtu veiksmīgāka, vēlam iepriekš piezvanīt un pieteikties uz tikšanos ar juristu. Nākošajā nedēļā informēsīm par jurista pieņemšanas laikiem.

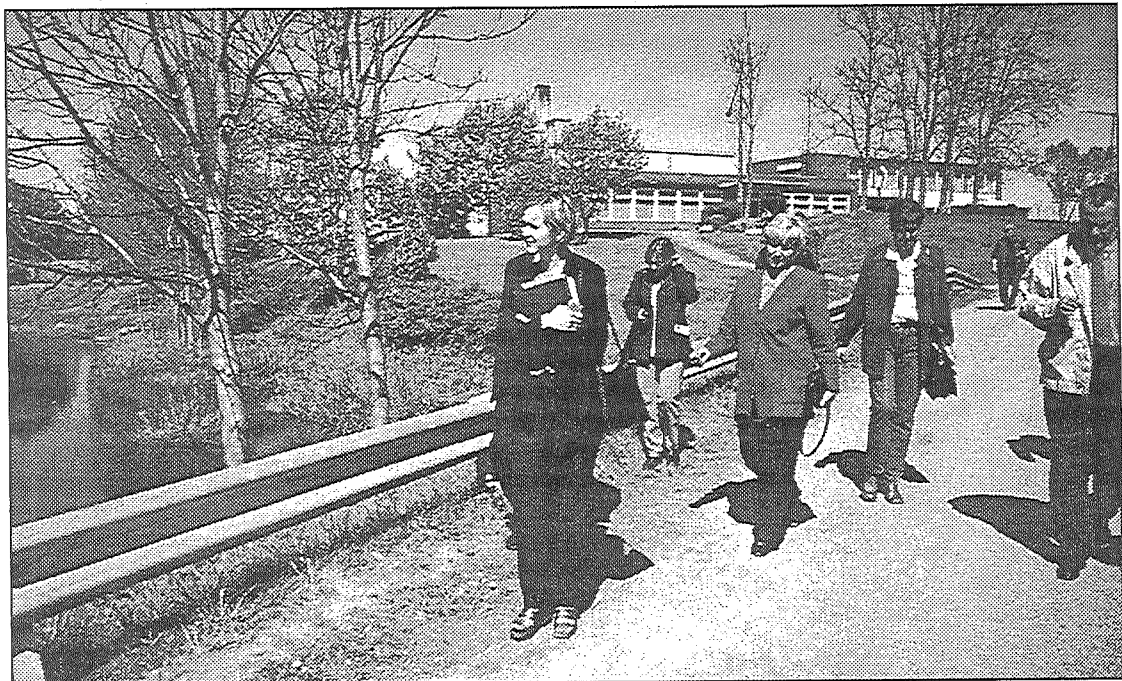
Kopā veidosim Preiļu novadu!

No jūnija
reizi nedēļā
Tautas partijas
Preiļu birojā
Brīvības ielā 4
**BEZMAKSAS
JURIDISKĀS
KONSULTĀCIJAS.**

PIEREDZE, INFORMĀCIJA

Kandavas novada pieredzi lūkojot

● Viesatu pagasts ir mazākā pašvaldība Tukuma rajonā. Tajā ir tikai 480 iedzīvotāji, pagasta padomē strādā trīs algoti darbinieki, tomēr pagaidām Kandavas novadam pievienoties viņi nevēlas. Foto: G.Kraukle

Arī maza skudra grib, lai to nesamin

Latvijas Pašvaldību lietu pārvalde aizvadītajā nedēļā rīkoja izbraukuma preses konferenci uz Kandavas novadu — pirmo jaunizveidoto novadu Latvijā. Kandavas novads izveidojās pirms pieciem gadiem un šobrīd ir pārvarējis to posmu, ko sauc par reformu, un kam vēl tikai gatavojas liela daļa Latvijas pagastu un pilsetu. Kandavas novads attīstās, tas redzams pat tikai dažas stundas uzskatījoties šajā pašvaldībā. Ir daudz pozitīva, ko sen jau derēja pārņemt arī mūsu jaunizveidotajām pašvaldībām, taču vispirms par to, kā dzīvo vismazākā pašvaldība — Viesatu pagasts, kurā ir tikai 480 iedzīvotāju.

Trīs universāli pagasta darbinieki

Viesatu pagasts ir pats par sevi, neietilpst Kandavas novada sastāvā, bet robežojas ar to. Tas izmīnīgi cenšas savu patstāvību saglabāt un pārliecināt gan citus, gan, šķiet, arī paši sevi, ka arī tā iespējams dzīvot. Uzziņai: Viesatu pagastā darbojas tikai viens veikals un viena kokzāģētava. Pagasta padomē strādā 3 cilvēki — pagasta padomes vadītāja, sekretāre un grāmatvede, kas veic pilnīgi visus uzdevumus — vada sociālo nodaļu, pagasttiesu, dzimtsarakstu nodaļu, pilda lauksaimniecības konsultanta pienākumus un daudz ko citu.

Pagasta ēkā vienkopus itin labi sadzīvo pamatskola, kultūras nams, bibliotēka un pagasta padome. Bibliotēkā ir 150 lasītāji, no kuriem puse ir bērni. Pagasta budžets ir mazāks par 50 000 latu, 68% no budžeta tērē izglītībai, otrajā vietā prioritāšu sarakstā ir veselība — pagasts uztur feldšerpunktu, kur ik dienas sastopams pagasta feldšeris. Pašvaldības ēkas

remontam Viesatu pagasta padome ņemusi kredītu 30 000 latu apmērā uz 10 gadiem, ar to arī pašvaldības kredītresursi ir izsmelti — vairāk aizņēmumu paņemt nelielais pagasts vienkārši nevar.

Datorklases skolā nav

Darbojas Krišjāņa Barona pamatskola, kurā mācās 86 skolēni, strādā 14 skolotāji. Sanāk, ka katram pedagogam attiecīgi ir 6 audzēkņi. Skolā nav datorklases, ir tikai viens dators, tādēļ grūti stādīties priekšā, kā kompjūterzinības apgūst pagasta bērni. Stundā skolotājs izskaidroja jauno vielu, tad pa vienam vai diviem skolēni stāvēja apgūst praksē — pie datora.

Pozitīvi ir tas, ka visi skolas vecuma bērni pagastā apmeklē skolu, neviens neklaiņo apkārtnē, pagaidām nav arī apvienoto klašu, taču nākotnē skolai nāksies rēķināties arī ar šo iespēju. Skolotāji gan ir pret šādu klašu apvienošanu, sevišķi mazajās klasēs. Nākamgad būšot jāapvieno 1. un 2. klase, jo vajadzīgo 8 bērnu klasē nebūs. Šāda apvienošana pirmklasniekam par labu nenāks, bērni vienkārši nespēs koncentrēt uzmanību, ja blakus skolotājs strādās ar citu klasi.

Skolotāju mērķis — saglabāt savu skolu par katru cenu, un tas ir saprotami, tomēr mazo skolu uzturēšana izmaksā dārgi, un strīdīgs ir arī jautājums par gūto zināšanu kvalitāti.

Savu patstāvību zaudēt negrib

Pēc pašvaldību reformu projekta Viesatu pagasts varētu tikt iekļauts Jaunpils novadā, līdz tā centram tikai 12 kilometri, taču ar šo apdzīvoto vietu viesatniekiem nav transporta sakaru. Līdz Tukumam 33, līdz Saldum 31, līdz Dobelei 35 kilometri, tādēļ grūti izlemt, uz kuru pusi tad īsti orientēties. Pie ārstiem tikt grūti, telefonu sa-

kari vāji, arī mobilie tālruni Viesatos «neņem».

Pagasta vadītāja Anita Tenisa pārliecināta, ka apvienojoties iedzīvotājiem labuma nebūs. Viņa neiebilst pret reformām, atzīstot, ka pašvaldībām ir jābūt lielākām, tomēr visam nepieciešams savs pamatojums. — Neredzu perspektīvu, redzu tikai pagrimumu laukiem un šejienes cilvēkiem. Vai tādēļ, ka dzīvo tālu no centra, cilvēks ir notiesāts dzīvot sliktāk? — jautā Kurzemes pašvaldības vadītāja.

Viesatu centrs izvietots pie gleznainās Viesatas upītes, uz kuras uzbūvēta neliela spēkstacija, pagasta teritorija ir 5236,9 hektāri, ceļu garums 45 km, no tiem 20,9 ir pašvaldības ceļi, kuru uzturēšanai tērē 2,6 tūkstošus latu gadā. Arī šeit mīt cilvēki, arī šeit ir jauki bērni, kuri muzicē, ja vien vecākiem pietiek naudas viņus izvadīt uz mūzikas skolu Tukumā, arī šeit dzimst mazuļi, tiek rīkotas balles un koncerti, taču tam visam ir mazliet nolemības garša — kamēr vēl mēs esam, kamēr mēs — mazie pagasti — pastāvam. Mazās pašvaldības visā Latvijā aizturējušas elpu — ko nesīs reforma. Pašvaldību lietu pārvaldes priekšsēdētāja vietnieks Arvīds Pilēģis, kurš kopā ar žurnālistiem devās ceļā caur Viesatiem un Kandavas novadu, teic, ka dzīve turpināsies, būs skolas, būs kultūras nami, būs bibliotēkas tāpat kā līdz šim.

Kandavas novada pieredze rāda, ka dzīvot var ne sliktāk arī lielā pašvaldībā, ja vien aktīvi strādā. Lūkojot kandavnieku paveikto, aizvien vairāk pārliecinās, ka viss, kas notiek novadā, ir atkarīgs no tā, cik ziņošs, darboties varošs un spēcīgs ir pašvaldības vadītājs. Dainis Rozenfelds atstāj ļoti enerģiska, ziņošs un prasīga vadīta iespaidu. Bet par to, kā dzīvo Kandavas novadā, nākamreiz.

G.Kraukle

Vienkāršiem vārdiem par sociālo palīdzību

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Preiļu filiālē apmeklētāji var iepazīties ar vairākiem noderīgiem bukletiem, kuros uzskatāmi un saprotami skaidroti aktuāli sociālās apdrošināšanas jautājumi.

Rītdiena top šodien

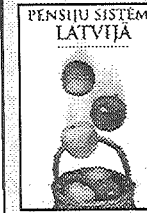
Šajā bukletā skaidrota sociālās apdrošināšanas reformas būtība, sociāli apdrošinātās personas statuss. Izskaidrots, kā sociālajā apdrošināšanā iesaistīties pašnodarbinātām personām. Uzzināsi, pēc kādas formulas tiek aprēķināta vecuma un invaliditātes pensija, kādos gadījumos pienākas maternitātes un slimības pabalsts, atlīdzība par negadījumu darbā un bezdarbnieka pabalsts.

Māmiņa un bērns

Izdevumā skaidrots, kādu materiālu atbalstu var saņemt jaunā māmiņa Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā, kā un cik lielā apmērā sievietei tiek aprēķināts maternitātes pabalsts, bērna piedzimšanas pabalsts, bērna kopšanas un ģimenes valsts pabalsts. Lai nenokavētu pabalsta pieteikšanas termiņu un nezaudētu pienākošos naudu, māmiņām svarīgi zināt, kur un ar kādiem dokumentiem griezties.

Pensiju sistēma Latvijā

Sākot ar 1. jūliju, Latvijā sāks darboties otrais pensiju sistēmas līmenis, tādēļ svarīgi izprast, ko tas nozīmē un vai vērts tajā iesaistīties. Izdevumā stāstīts arī par pensiju reformu kopumā, skaidrots, kā top pensijas aprēķins, kā nosaka pensionēšanās vecumu sievietēm un vīriešiem, kā arī citi aktuāli jautājumi.

G.Kraukle

Preiļos kabeļtelevīzijas pakalpojumus turpmāk sniegs tikai viena firma

Pamatojoties uz noslēgto sadarbības līgumu starp SIA «KTV Universs» un akciju sabiedrību «Telia MultiCom», no 16. maija visi Preiļos darbojošies kabeļtelevīzijas tīkli un abonētu apkalpošana nodota vienai firmai — akciju sabiedrībai «Telia MultiCom».

«Telia MultiCom» ir strauji augošs telekomunikācijas uzņēmums, kura galvenās darbības sfēras ir kabeļtelevīzijas un interneta pakalpojumu sniegšana. Uzņēmums ir dibināts 1994. gadā un līdz 1997. gada novembrim darbojās kā SIA «Televīzijas Komunikāciju Centrs». Pēc triju gadu patstāvīgas darbības tika pieņemts uzņēmuma tālākai attīstībai nozīmīgs lēmums — veidot sadarbību ar Skandināvijas lielāko telekomunikāciju uzņēmumu «Telia AB». Sadarbības rezultātā izveidojās jaunā akciju sabiedrība, kurā 49 procenti kapitāla pieder «Telia AB».

Uzņēmuma darbības pirmsākumos kabeļtelevīzijas pakalpojumi bija pieejami tikai atsevišķu Rīgas mikrorajonu iedzīvotājiem. Tomēr jau 1996. gadā tika uzsākta jaunu televīzijas kabeļtīklu celtniecība ārpus Rīgas, realizējot stratēģiju, kura paredz kabeļtelevīzijas pakalpojumu nodrošināšanu ne vien lielpilsētā, bet arī mazpilsētā un pagastu centru iedzīvotājiem. Pašlaik «Telia MultiCom» kabeļtelevīzija ir pieejama jau 26 apdzīvotās vietās visos Latvijas novados, arī Rēzeknē, Madonā, Alūksnē, Balvos. Klientu skaits pēc sešiem uzņēmuma darbības gadiem pārsniedz 65 tūkstošus. Līdz ar to «Telia MultiCom» ir uzskatāms par vienu no lielākajiem kabeļtelevīzijas operatoriem valstī. Uzņēmums ir arī Latvijas Kabeļtelevīzijas un telekomunikāciju ope-

ratoru asociācijas loceklis un viens no tās dibinātājiem.

Kā «Novadniekam» pastāstīja akciju sabiedrības «Telia MultiCom» tīklu attīstības direktors Andris Šavalgins un mārketinga speciālists Kaspars Spunde, Preiļos pagaidām jaunu kabeļtelevīzijas tīklu būve nav paredzēta. Vispirms tiks apzināts un novērtēts līdzšinējais potenciāls, lai vajadzības gadījumā veiktu arī remontus. Pēc tīklu sakārtošanas jaunie saimnieki sola ievērojamu uztveršanas kvalitātes uzlabošanu, nebūšot bieži atslēgšanos un «mušīņu», kas reizumis parādās vairākos kanālos. Tas firmai prasīšot apmēram mēnesi laika.

Dzīvojamo namu masīvos, kurus līdz šim apkalpoja firma «KTV», programmu klāsts tuvāko mēnešu laikā tiks papildināts ar vairākām jaunām programmām. Piemēram, par 45 santīmiem mēnesī varēs skatīties ne tikai LTV 1., LTV 2., LNT, bet arī TV 3. Bērnu kanāla vietā nāks FOX Kids, būs arī VIVA II.

Kaspars Spunde skaidroja, ka no 1. septembra abonēšanas maksa tikšot nedaudz mainīta, taču cenu kāpums būšot visai nenozīmīgs. Abonēšanas maksas palielināšana esot saistīta ar visai ievērojamu maksas pieaugumu programmdvejiem, kā arī maksu autortiesību aģentūrai. Visas «Telia MultiCom» piedāvātās programmas ir licencētas.

Uzņēmums prognozē, ka daļai iedzīvotāju problēmas radīs tās jauninājums kā priekšapmaksas, kas «KTV» nebija vajadzīga. Taču turpmāk «Telia» cer noslēgt līgumu ne tikai ar Latvijas Krājbanku, bet arī ar Baltijas Tranzītu banku, kas maksājumus pieņemtu par kārtējo mēnesi un prasītu mazāku apkalpošanas maksu.

L.Kirillova

INFORMĀCIJA

Šī gada 1. ceturksnī valsts mežos kopumā Latvijā konstatēti 153 pārkāpumi, no tiem Dienvidlatgales mežsaimniecībā — 24. Vismazāk pārkāpumu konstatēts Vidusdaugavas mežsaimniecībā — 6, visvairāk — Dienvidkurzemes mežsaimniecībā — 33 gadījumi.

Lai nepārkāptu likumu, tas ir jāzina. Arī mežā...

18. maijā Valsts akciju sabiedrības «Latvijas valsts meži» (VAS LVM) Dienvidlatgales mežsaimniecība rīkoja sanāksmi «Meža pārkāpumi valsts mežos».

Pārkāpumu skaits samazinās

Meža pārkāpumu atklāšanā ievērojama loma ir veiksmīgai sadarbībai starp VAS «Latvijas valsts meži» un tiesībsargājošajām institūcijām, Valsts meža dienestu un Valsts ieņēmumu dienestu, tādēļ sanāksmē piedalījās ne tikai mežinieki, bet arī policijas, prokurātūras, tiesas un ieņēmumu dienesta darbinieki, kopumā ap 30 dalībnieku.

2000. gads Valsts akciju sabiedrībai «Latvijas valsts meži» bija pirmais darba gads valsts mežu apsaimniekošanā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, meža pārkāpumu skaits kā Latvijā kopumā, tā arī Dienvidlatgales mežsaimniecībā ir ievērojami sarucis. Kā informēja Dienvidlatgales mežsaimniecības izpilddirektors Jānis Klaužs, pavisam pagājušajā gadā mežsaimniecībā konstatēti 83 pārkāpumi, aprēķināti zaudējumi 33 991,77 latu. Jēkabpils rajona tiesa izskatījusi 4 krimināllietas, Preiļu rajona tiesa — 1.

Tiesā arī bijušos meža darbiniekus

Krustpils mežniecības mežsargs Aivis Eglītis jaunprātīgi izmantoja savu dienesta stāvokli, pieļau-

jot nelikumīgu koku ciršanu un saņemot daļu no nelikumīgi iegūtās peļņas. 1999. gadā viņš pats organizēja patvaļīgu koku ciršanu svešā mežā, kā izpildītāji tika paaicināti jau iepriekšējā meža zādzībā iesaistītie Nikolajs Bogdanovs un Romāns Strautiņš. Rezultātā Jēkabpils rajona tiesa A.Eglītīm piesprieda brīvības atņemšanu uz 5 gadiem, Romānam Strautiņam — brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un sešiem mēnešiem, bet Nikolajam Bogdanovam — brīvības atņemšanu uz 3 gadiem. Prasība par 11 382,99 latiem apmierināta pilnībā.

Spriedums stājies spēkā arī Gunta Broniča un Viktora Fjodorova lietā par zādzību saudzējamā valsts zaļās zonas mežā. V.Fjodorovs notiesāts uz 1 gadu un sešiem mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem, bet G.Broničs — uz 1 gadu nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem. Civilprasība par 929,74 latiem apmierināta pilnībā. Preiļu rajona tiesā pērn tika izskatīta piecu bērnu tēva Māra Aizpurvieša lieta, kurš bez koku ciršanas biļetes nocirta 35 egles. Par to vainīgajam piesprieda 1 gadu un seši mēneši nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem. Apmierināta arī civilprasība par 1078,77 latiem.

Kā pastāstīja Dienvidlatgales mežsaimniecības juriskonsults Leons Fonabergs, patlaban Krāslavas rajona prokuratūrā atrodas arī bijušā VMD Bukumuižas mežziņa lieta, kuras virzība kavējas

jau vairākus gadus. 1. jūnijā paredzēta tiesa, kas, cerams, izbeigs lietas bezcerīgo klejošanu pa Krāslavas rajona tiesībsargājošo iestāžu kabinetiem un vainīgie saņems taisnīgu tiesu.

Četros mēnešos 25 meža zādzības

2001. gada 4 mēnešos Dienvidlatgales mežsaimniecībā bijuši 25 patvaļīgas meža ciršanas gadījumi, no kuriem 16 gadījumos patvaļīgi ir izcirsta sausā koksne, līdz ar to reālais zādzību skaits, kuru rezultātā mežam nodarīti apjomīgi zaudējumi, ir mazāks. Attiecīgi pagājušajā gadā šādā laika periodā tika konstatēti 45 patvaļīgas ciršanas gadījumi. Kopējie zaudējumi šī gada četros mēnešos ir 3315,35 latu, patvaļīgi izcirstā koksne — 245,57 m³. Tiesā izskatīta viena krimināllietā, kur vainīgie saņēma nosacītu sodu. Labprātīgi ir atlīdzināti 9,5% no aprēķinātajiem zaudējumiem jeb 313,84 latu.

Saņem atteikumus nepareizi noformētu protokolu dēļ

Kā atzina tiesībsargājošo instanču pārstāvji, vairākumā gadījumu krimināllietā netiek ierosināta tādēļ, ka protokols sastādīts nepareizi vai nepilnīgi. Konstatējot pārkāpumu un sastādot protokolu, bieži vien netiek pieaicināti arī liecinieki, taču tas ir ļoti būtisks ierocis tiesājamā advokātu rokās. Valsts meža dienesta (VMD) vadītājs Otto Žvagiņš šo

kritiku vērtēja kā objektīvu, bet tajā pat laikā atzina, ka šim jautājumam tiek pievērsta pastiprināta uzmanība, visā Latvijā notiek VMD darbinieku apmācības.

Tirgū 2% zagtas koksnes

Statistika liecina, ka uz katriem 1000 hektāriem kā valsts, tā arī privātajos mežos tiek izdarīti vidēji 6 meža pārkāpumi. Valsts mežos uz 1000 hektāriem patvaļīgi tiek izcirsti līdz 62 m³ koksnes, savukārt privātajos mežos — līdz pat 359 m³.

Visos mežos kopā 2000. gadā izstrādāti 11 miljoni kubikmetru koksnes, tajā skaitā patvaļīgi nocirsti 200 000 m³ koksnes. Tas nozīmē, ka aptuveni 2% no visa koksnes apjoma, kas nonāk kokmateriālu tirgū, ir iegūta, apejot likumu. Smagākā sitācija meža zādzību jomā ir Madonas, Rēzeknes un Ventspils rajonos.

Patvaļīga koku ciršana ir viss, kas darīts pretēji Meža likumam. Tas nozīmē, ka arī cilvēks, kurš saņēmis ciršanas apliecinājumu un veicis ciršanu, bet rezultāts ir tāds, ko likums nepieļauj, ir veicis patvaļīgu koku ciršanu. Tieši tādēļ, īpaši privāto mežu apsaimniekotājiem, ir svarīgi zināt Meža likumu, lai nepieļautu būtiskas kļūdas, kas klasificējas kā meža pārkāpums.

Jācinās ar cēloņiem nevis ar sekām

— Gribu pateikties visiem, kas iesaistījušies meža pārkāpumu

G.Kraukle

Lietus un krusa posta sējumus

Aizvadītās nedēļas beigās ievērojamus zaudējumus sējumam un stādījumiem nodarīja spēcīgais lietus un pērkona negaiss, daudzviet laukus kapāja ne tikai lietus šaltis, bet arī prāva izmēra krusas graudi.

Vairāki zemnieki stāstīja, ka kartupeļu vagas milzīgajā lietū nolīdzinātas ar zemi, kāds saimnieks pat teica, ka sastādītie tupeņi no piekalnītes vagām taisnā ceļā ieskaloti tuvinaļā grāvītī. Lauksaimniekiem raizes sagādā aukstais laiks, jo mitrajā zemē stādītais un sētais neaug. Tiek pārlūkoti kartupeļu krājumi, iespējams, nāksies stādīt atkārtoti, dzird spriežam zemniekus.

Šobrīd lauksaimnieks pielīdzināts biznesmenim, kas pats personīgi atbildīgs par to, ko sēj un stāda, par to, kā ražu iegūs, kur un par kādu cenu to pārdos. Taču šķiet, ka neviens uzņēmējs nav tik neaizsargāts kā zemnieks Latvijas laukos, kurš atkarīgs ne tikai no tirgus svārstībām, bet arī no laika apstākļiem — karstuma, aukstuma vai lietus — kā nu kuro

gadū. — Mums neatliek nekā cits, kā samierināties ar dabas nodarīto. Zeme ir iekopta un tā ir jāapstrādā, jo citas izejas taču nav, — spriež Rožkalnu pagasta zemiece Silvija Ziemele. Pagastā augsnes ir diezgan smagas un mālainas, meliorācijas sistēmas novecojušas, nedarbojas, tādēļ ar ūdens noteci tik spēcīga lietusa laikā ir problēmas. Šī pavasara lietavās cieta ziemāju sējumi, bojā aizgāja daļa zemeņu stādījumu — tie aptuveni nedēļu atradās zem ūdens, tādēļ rudenī stādījums būs jāatjauno, protams, citā vietā, un tie zemniekam atkal ir zaudējumi, teic Silvija.

Šogad valsts subsīdiju nolikums neparedz kompensācijas maksājumus par bojā gājušajiem sējumiem. Šī iemesla dēļ nav iespējams arī precīzi noteikt, cik lielās platībās šogad izlikuši sējumi. Vienīgā iespēja, kā nodrošināties pret lietu, salu, krusu, vētru, ilglaicīgu sausumu un citām stihijām, ir sējumu apdrošināšana, taču, kā «Novadniekam» pastāstīja Dienvidlatgales lauksaimniecības pārvaldes speciālists Jānis Kivlenieks, neviens saimnieks pārvaldē ar vēlmi ap-

drošināt sējumus nav griezies, lai gan valsts apņēmusies subsidēt 50% no apdrošināšanas izmaksām. Apdrošināšana, kā atzina vairāki zemnieki, tomēr iznāk pārāk dārga, ja zemes platības ir nelielas.

No lietavām un krusas visnopietnāk cietuši smagās un mālainās augsnes ierīkotie sējumi, vietām sējumus pilnībā klāj ūdens. Ņemot vērā, ka pašlaik augiem ir apgrūtināta barības vielu uzņemšana un tie lietusa periodā ir novājināti, nebūtu ieteicams tūlīt pēc lietavām sējumus miglot ar herbicīdiem, saka Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja speciāliste Zenta Dūda. Tomēr zemniekiem jābūt gataviem, ka, lai kam kļūstot siltākam, pieaugs arī slimību izplatības briesmas, jo mitrums un siltums ir labvēlīgs dažādu slimību ierosinātājs. Vasarājiem lietderīgi būtu dot slāpekļa papildmēslojumu, tikai pēc tam veikt apstrādi ar herbicīdiem.

Lielākajā daļā «Novadnieka» aptaujāto pagastu situāciju laukos vērtēja kā normālu. Līvānu novada Turku pagastā neviens saimnieks pēc palīdzības pašvaldībā nebija griezies, lai gan sējumi spē-

● Šādi pēc spēcīgajam lietavām daudzviet izskatās ziemāju sējumi, diemžēl zaudējumi zemniekiem šogad atlīdzināti netiks. Arī sējumu apdrošināšanu mūsu rajonā nav izmantojis neviens graudaudzētājs. Foto: M.Rukosujevs

cīgajā lietū, sevišķi zemākajās vietās ir cietuši, atzina novada domes priekšsēdētāja vietnieks Juris Bronka. Arī Siļukalna pagasta padomes vadītājs Juris Leicis teica, ka situācija vērtējama kā normāla. Pašlaik zemnieku sētās rit sējumu kopšanas darbi, jo pamatā visas iecerētās platības ir apsētas.

Siļukalna zemniekiem ir nodrošināta augu aizsardzības līdzekļu piegāde tieši uz pagastu, lauksaimniecības konsultants neatsaka palīdzību arī dokumentu kārtošanai subsīdiju saņemšanai par graud-

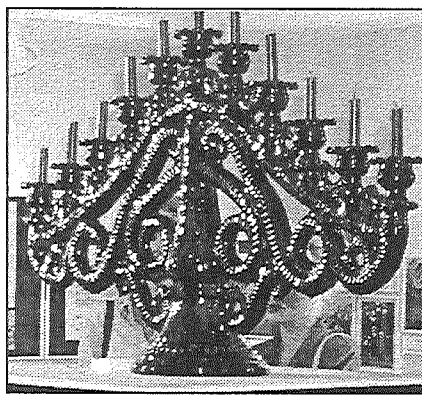
novēršanā un cīņā ar patvaļīgiem cirtējiem, tomēr mūsu darbībā saredzu divas vājās vietas, — sanāksmes dalībniekiem sacīja O.Žvagiņš. Cīņa ar sekām ir mazefektīvs līdzeklis meža pārkāpumu novēršanā. — Problēma ar koku ciršanu nerodas tāpēc, ka kāds grib cirst, bet gan tāpēc, ka ir iespēja nelegālos kokmateriālus realizēt. Kamēr būs kokzāģētavas, kas uzpirks koksni, kuras izcelsme nav skaidri zināma vai pierādāma, tikmēr mežu zagšana turpināsies, — sacīja O.Žvagiņš.

Kopīgi ar ieņēmumu dienestu un tiesībsargājošajām institūcijām jāmeklē veids, kā izskaust «melno» uzņēmējdarbību. Viens no reāli veicamiem pasākumiem varētu būt nelielo kokzāģētavu pārbaudes. Nepieciešams panākt, lai visiem uzņēmumiem būtu koksnes plūsmas uzskaites un tie varētu apliecināt koksnes legālu izcelsmi. Tas, pēc meža darbinieku domām, varētu mazināt vēlmi uzpirkt nelegālo koksni un darboties, apejot likumdošanu un nemaksājot nodokļus valstij.

Otra problēma ir pozitīvas publicitātes trūkums. Meža ļaudīm vairāk jāinformē sabiedrība, ar mediju starpniecību jādarina zināmi meža pārkāpumu gadījumi, jāinformē par lietu gaitu un rezultātiem. Tika uzsvērts, ka tikai kopīgiem spēkiem, sadarbojoties un abpusēji izglītojoties, izdosies panākt pozitīvu rezultātu.

G.Kraukle

KULTŪRA

● Keramiķa Polikarpa Čerņavska mūža darba vainagojums, izstādes centrālais eksponāts — svečturis ar vienpadsmit žuburiem.

Latgales keramiķu cilts slavenākā pārstāvja piemiņai

Piektdien Preiļos svinīgos apstākļos atklāta ekspozīcija «Polikarps Čerņavskis — meistars un personība», kas vienlaikus bija kā rezumējums tam darbam Latgales keramikas tradīciju apzināšanā un saglabāšanā, ko veic Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs.

Ekspozīcijas idejas autore un galvenā īstenotāja ir muzeja direktore Tekla Bekeša, bet tā tapusi ar visa muzeja darbinieku pūlēm, ar keramiķa Polikarpa Čerņavska tuvinieku atbalstu, ar rajona padomes un Preiļu novada domes finansiālo palīdzību.

Ekspozīcijas atklāšanas diena sakrita ar Starptautisko muzeja dienu. Tāpēc, godinot vietējā, bet pasaules slavu ieguvušā keramiķa piemiņu, Preiļu sabiedrības pār-

stāvji, kas bija ieradusies uz ekspozīcijas atklāšanu, daudz labu vārdu un apsveikumu teica arī muzeja darbiniecēm.

Tekla Bekeša tos cilvēkus, kas visvairāk saistīti ar ekspozīcijas veidošanu, aicināja iedegt sveces. Pirmajā svečturī sveču liesmiņām iemirdzēties lika keramiķa meita Valentīna Caica un dēls Jāzeps Čerņavskis. Otrajā svečturī sveces iedegās par godu visai Silajāņu keramiķu piemiņai, un tās iedegda keramiķis Jāzeps Caics. Ekspozīcijas centrālajā — Polikarpa Čerņavska slavenajā vienpadsmitžuburu svečturī sveces iedegda rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore.

Bija daudz ziedu, daudz sirsnīgas pateicības visiem, kas vei-

● Keramiķa Polikarpa Čerņavska meita Valentīna un dēls Jāzeps tēva piemiņas ekspozīcijas atklāšanā iedegda sveces.

doja ekspozīciju, daudz mūžībā aizgājušā keramiķa, Triju Zvaigžņu ordeņa kavaliera Polikarpa Čerņavska piemiņai veltītu piemiņas vārdu.

L.Rancāne

● Gandarītas par darbu Latgales slavenāko keramiķu piemiņas iemūžināšanā ir Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša (no kreisās) un muzeja darbiniece Silvija Berezovska, Valentīna Brice. Topošajai māksliniecei, studentei Ligai Usānei (aizmugurē) prakses laiks muzejā sakrita ar šo nozīmīgo notikumu. Foto: M.Rukc sujevs

Vecmāmiņas līdzās mazmeiņām jūtas jaunākas

13. maijā, pašā Mātes dienā Livānu novada kultūras centrā risinājās interesants un vēl nebijis pasākums — konkurss vecmāmiņām un mazmeiņām — «Supervecmāmiņa un viņas pavasara princese».

Pavasara princesīte dzimusi Milestības dienā

Titulu «Pavasara princese» citu princesiņu vidū zūrija piešķīra AISMAI ZIEMELEI no Livānu novada Turku pagasta Jaunsilavām, kura konkursā piedalījās kopā ar vecmāmiņu Annu Miltu, kura savukārt dzīvo otrā novada malā — Rožupes pagastā.

Aisma ir aizņemta meitene, viņas diena sadalīta starp mācībām Livānu ģimnāzijas Laimiņas sākumskolas 2.a klasē, tekvondo treniņiem un mākslas skolu. Tādēļ par konkursu runājos ar Aismas māmiņu Sandru Ziemeli, pēc izglītības bioloģi, pēc nodarbošanās uzņēmēju, un meitenes vecvecākiem — Annu un Jāni Miltiem.

— Man ir tikai viens mērķis, ko esmu ievērojusi arī audzinot savus bērnus — cilvēkam jāzaug par vispusīgi attīstītu personību, kas prot gan uzdziedāt, gan uzdancot un pajokot, gan arī nopietni runāt un ar atbildību darbu izdarīt. Par uzvaru pat domas nebija. Esam taču lauku cilvēki — ne mums vaļš, ne spēka, ne laika. Visu steigšām pēdējā dienā izdarīt, — stāsta vecmāmiņa Anna.

Savukārt mazmeita Aisma, pēc horoskopa Ūdensvīrs, dzimusi pašā Milestības dienā — 14. februārī, ir «traka» līdz bezgalībai, bet reizēm ļoti, ļoti nobijusies. Viņas mīļākais cilvēks ir vectētiņš Jānis, kam apkārt burtiski «līp» vi-

● «Pavasara princesīte» Aisma Ziemeļe ļoti mil dzīvniekus, aizrautīgi zīmē un regulāri piedalās tekvondo nodarbībās.

sas trīs mazmeiņas.

Konkursa žūrijai nācies stāstīt par saviem vaļaspriekiem. Aismai tie ir vairāki — zīmēšana, kolekcionēšana un sports — to viņa demonstrēja visai pārliecinoši, pārsteidzot žūriju ar tekvondo paraugdemonstrējumu sporta veidam atbilstošā tērpā. Runājot par sportu, nevar nepieminēt arī Ziemeļu ģimenes veloizbraukumus brīvdienās, kopīgi izbraukājuši tuvināto Steķu silu, bet ir doma doties garākā izbraukumā — vismaz līdz Aglonai, uz Krāslavas pusi.

Savukārt vecmāmiņas lielais vaļasprieks ir deja, to varēja vērot ikviens, jo talantu konkursā Aisma

● «Katram adījumam — cimdium vai zeķu pārim, ko Marijas kundze ņēma rokās un rādīja publikai, bija piemēklēta arī atbilstoša tautasdziesma. Žūriju tas atbrūņoja,» teic žūrijas locekle Veneranda Caune. Foto: G.Kraukle

dziedāja tautas dziesmu «Sijā auzas, tautu meita», bet vectētiņš un vecmāmiņa dejoja kā jaunības dienās. Talantu konkursiņš izdevās arī pateicoties atsaucīgajai Inesei Upītei, kas spēlēja pavadījumu.

— Šis bija lielisks pasākums, — teica Aismas vecmāmiņa Anna un īpaši pateicās Livānu novada kultūras centra darbiniekiem, kas gādāja par zāles iekārtojumu, dekorācijām, mūziku un ļoti labi vadīja pasākumu. Aisma Pavasara princesītes «ādā» jūtas mazliet savādi, nesaprata, ka uzvarējusi tieši viņa. Tikai tad, ka izsainojusi dāvanu — fotoaparātu, īsti sapratusi, ka kopā ar vecmāmiņu viņām tiešām viss lieliski izdevies.

Laimīga kopā ar bērniem un mazbērniem

Savukārt Supervecmāmiņas godā celtā MARIJA SVENCE par

konkursu uzzinājusi no meitas. Mazmeitiņa Santa piekritusi uzreiz, vecmāmiņa Marija tā kā šaubijusies. Tā īsti nekad pie sirds tāda publiska izrādīšanās neesot gājusi, tomēr mazmeita uzmuntrinājusi, vēl pirms konkursa teikusi — nenervozē, nepadodies, viss izdosies. Un kā gan var būt savādāk, ja Marijas kundzei ir gan vaļasprieki, par ko pastāstīt, gan talanti, ko parādīt. Viens no lielākajiem vaļaspriekiem ir adīšana, ko bērniībā ierādījusi māmiņa. Savukārt mazmeitiņa Santa talantu konkursā spēlējusi klavieres, viņa vēl tikai meklē savu ceļu mūzikā, mācās Livānu mūzikas skolā, ir nopietna un apzinīga meitene, kura mil uzkvēties grāmatu pasaulē.

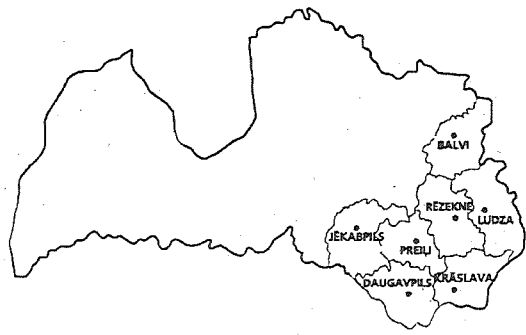
Marijas kundze nākusi no Rudzātu pagasta Lūzeniekiem, beigusi Rudzātu vidusskolu, kopš

1965. gada ir livāniete. Kādu gadu strādājusi stikla fabrikā, bet vēlāk 19 gadus Livānu biokīmiskajā rūpnīcā un par garderobisti. Nu jau 2 gadus Marija Svence ir darbīga Livānu pensionāru apvienības dalībniece. Kāpēc gan neizmantot iespēju iziet cilvēkos? Nav noslēpums, ka tieši tad, kad cilvēks beidzis aktīvās darba gaitas milzīga loma ir ģimenei, bērniem, un mazbērniem, draugiem, kas atbalsta un neļauj ieslīgt īgnumā. Marijas kundze smejas, ka tas viņai nekādi nedraud, jo dzīvojo vienā mājā ar meitu un savu jaunāko mazmeitiņu Ievu. Kopā būšana ir lieliska lieta, saka Marija Svence, vienai dzīvot gan būtu smagi un galvenais neinteresanti. Mazmeita Ieviņa, kura arī piedalījās konkursā tikai kopā ar otru vecmāmiņu, ne vakaru neaiziet gulēt, vecmāmiņai Marijai bučiņu neiedevusi. Reizumis vecmāmiņai tiek atklāts arī kāds noslēpums, izstāstīta kāda sēpīte.

Bet par konkursu Marijas kundze teic tikai labus vārdus, Mātes dienā kopā ar mazmeitu piedalīties tādā pasākumā — vecmāmiņai tā bija lieliska dāvana. Lai gan uztraukums bija milzīgs (Marijas kundze un Santīņa izlozēja 1. kārtas numuru), prieks un gandarījums, protams, lielāks, jo gatavošanās procesā bija iesaistījusies visa ģimene. Dalībnieces dāvanā saņēma elegants šallītes, parfimēriju un kalendāru. — Tas ir svētais darbs, ko dara mūsu kultūras ļaudis. Mēs, vecmāmiņas, jūtamies mundrākas un jaunākas līdzās mazmeiņām. Jāizmanto brīdis, kad mazmeitas mūs vēl ņem savā bariņā, — smaidot saka Supervecmāmiņa 2001 — Marija Svence.

G.Kraukle

KAIMINU RAJONOS

Rīgā aiztur bronotu jēkabpilieti

Aizvadītajā nedēļā Rīgā, Stacijas laukumā policisti aizturēja kādu Jēkabpils rajona iedzīvotāju, kas bija bruņojies ar revolveri «Nagan» un pistoli «Valter» un 21 patronu. Kā informēja Valsts policijas preses sekretārs K.Leiškalns, aizturētais 1968. gadā dzimušais Sergejs M. ir agrāk sodīts, saistīts ar organizētās noziedzības grupējumiem, un ceturtdien, veicot kratīšanu, viņa irētajā dzīvoklī Rīgā, policijas darbinieki atraduši 600 gramus trotila. Pašlaik Sergejs M. ir ievietots īslaicīgās aizturēšanas izolatorā un policija pārbauda viņa saistību ar noziegumiem, kuros izmantoti ieroči un sprāgstvielas.

«Brīvā Daugava»

● JĒKABPILS RAJONĀ

Cilvēku nesaprašanās dēļ dzīvību zaudē suns

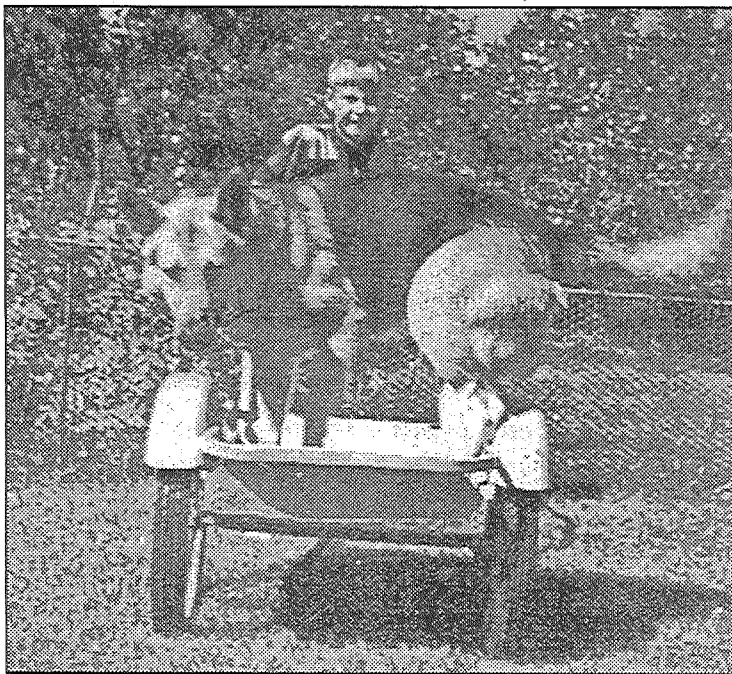
Pēdējais skrējienis pakaļ rotaļu biedriem

Mazajam Mārtiņam vilku sugas suni uzdāvināja dzimšanas dienā pirms sešiem gadiem. Reksis bija apbrīnojami uzticīgs, tāpēc Mārtiņš ar draugiem suni ļoti iemīlēja. Todien bērni spēlējusies ar suni, kad Dignājas pagasta padomes priekšsēdētāja A.Raginska sēdusies savā dienesta auto, lai apsekotu pagasta ceļu stāvokli un saplānotu greiderējamo ceļu maršrutu. Mārtiņš kopā ar kaimiņu bērniem sēdies šajā auto un visi kopā devušies ceļā. Mārtiņa mamma rak-

stulē: «Reksis nekad neskrēja pakaļ svešām mašīnām, taču šoreiz sunim tajā aizbrauca rotaļu biedri. Reksis uzsāka slepenu skrējieni pakaļ zēniem. Mašīnas ātrums nebija domāts suņa ātrumam, tas arvien vairāk atpalika. Un tomēr bērni suni pamanīja. «Nekas, gan jau ceļa galā apstāsimies un Reksis paņemsim mašīnā,» domāja zēni. Tajā laikā Reksim sāka slāpt. Viņš pieskrēja pie pagasta deputāta Modra Pavāra pagalma dīķa. Tad arī atskanēja nodevēģais šāvieni.»

Citas iespējas nebija

Modris Pavārs stāsta: «Jā, es suni nošāvu, bet es to darīju savās mājās, baidījos par saviem bēr-

● «Reksis bija ļoti centīgs skolnieks. Viņš prata braukt uz mašīnas jumta, spēlēt futbolu reizē ar bērniem, gaidīt viņus zem istabas loga, kad zēni spēlēja datorspēles. Neskaitāmas stundas Reksis citīgi gaidīja zēnus uz taciņas pie mājām, kamēr tie atgriezās mājās no skolas.» (No Mārtiņa mammas vēstules)

niem, mazais tobrīd staigāja pa pagalmu, te parādījās liels suns. Otrreiz tādā situācijā es rīkotos tāpat. Man ir lopi, Eiropā plosās lopu mutes un nagu sērga, tāpēc citas iespējas nemaz nav.

Sākumā nezināju, ka tas ir Rau-

bišku ģimenes suns, vēlāk, protams, bija žēl, tomēr zinu, ka likums ir manā pusē. Pie tam maniem bērniem tika pa telefonu draudēts. Uzskatu, ka ļaut sunim skraidīt apkārtnē nepiesietam, nav pareizi, turklāt abiem pieauguša-

jiem šajā ģimenē (Mārtiņa tēvam un mātei) ir veterinārizglītība. Suns regulāri klaiņoja pa centru.

Vai politika?

Mārtiņa mamma raksta, ka suņa šāvējs gribējis suņa ķermeni noslēpt, jo piesteidzies ar ķeru brīdī, kad piebraukuši bērni kopā ar pagasta priekšnieci. — Turpat savam vīram blakus atradās viņa sieva — Arta Pavāre, Dignājas pagasta pamatskolas skolotāja, kura pati pirms neilga laika zaudēja vienu no saviem bērniem. Var tikai brīnīties, kā šī sieviete, māte, psiholoģe, varēja ļaut nošaut bērnu vislabāko draugu, — vēstulē uzsver Mārtiņa mamma. Motīvus šādai rīcībai viņa saskata neseno vēlēšanu cīņas iznākumā, bet viss šis stāsts esot par cilvēka nežēlību, atbilstību un nespēju apmierināt ambīcijas.

Klaiņojošie mājdzīvnieki jāiznīcina

Pēc notikušā pagasta padomes priekšsēdētāja vērsusies ar iesniegumu Biržu policijas iecirknī. Tā priekšnieks Andris Rībaks prognozēja, ka sagaidāms atteikums ierosināt krimināllietu par notikušo, taču šāvēju, iespējams, varot sodīt administratīvi. — Par klaiņojošu uzskatāms dzīvnieks, kurš bez uzpūma un siksnas atrodas 200 m

no mājām, un nekādas neliecina par to, ka tas ir medību suns. Medniekiem ir likumā noteikts, ka šādi dzīvnieki ir jāiznīcina. Skaidrs, ka suns nedrīkstēja staigāt savā vaļā, taču, raugoties no cilvēciskā viedokļa, visi tajā apkārtnē zināja, kam suns pieder un ka tas ir mīlīgs.

M.Pavārs teic, ka suns atradies 4 km no savām mājām: — Lai viņi raksta, ko grib. Es savu bērnu vērtēju augstāk par viņu suni. Vienu bērnu esmu zaudējis, man pietiek. Par viņu apvainojumiem es vērsīšos tiesā.

Pašvaldībā sūdzas par suņiem un vistām

A.Raginska atzina, ka pie notikušā jūtots vainīgs, jo, braucot ar automašīnu, neesot redzējis, ka tai pakaļ skrien suns. Viņa dzirdējusi, ka M.Pavārs interpretējis notikušo kā aizstāvēšanu, jo suns uzbrucis, tādēļ nolēmusi rakstīt iesniegumu policijai. M.Pavārs noliedz, ka šādi būtu teicis vai rakstījis, paskaidrojot notikušo. — Laukos klaiņojošu suņu problēma ir aktuāla, taču pašvaldībā sūdzas arī par klaiņojošām vistām. Protams, katram ir jābūt savas vistas un savs suns, — saka A.Raginska.

«Brīvā Daugava»

● RĒZEKNES RAJONĀ

Jaunatnes konference Adamovā

Šonedēļ, no 21. līdz 25. maijam, Adamovas internātskolā notiek starptautiska jaunatnes konference «Dialogs starp civilizācijām miera kultūras ietvaros». Šāds pasākums Latvijā notiek pirmo reizi. Konferences iniciatore ir Rēzeknes rajona padome.

Neskatoties uz to, ka izstrādātais projekts Latvijā neguva atbalstu, to atbalstīja Briselē: UNESCO šī projekta finansējumam piešķīra 19 tūkstošus eiro. Tagad kopā ar Rēzeknes domi un Austāgderas (Norvēģija) pašvaldību projekts realizēts dzīvē. Konferencē pie-

dalās 116 Latvijas, Norvēģijas, Čehijas, Lietuvas, Portugāles, Itālijas un Francijas skolēni. Notiek lekcijas un diskusijas, ir radošās darbnīcas. Konferences programā — ekskursijas, draudzības ugunskurs, nacionālo pasaku un tradicionālo spēļu vakars, «Kartupeļu balle». Ārzemju viesiem ir iespēja vairāk uzzināt par Latviju un Latgali, iepazīties ar ģeogrāfiju, vietējām tradīcijām. Bet mūsu bērni var pilnveidot angļu valodas zināšanas, uzzināt daudz jauna un iegūt draugus.

Rēzeknes poliklīnikā — lāzeraparāts

Rēzeknes poliklīnika nesen kļu-

vusi par unikāla aparāta — acs tīklenes fotokoagulācijas lāzera īpašnieci. Šis dārgais un mūsdienīgais aparāts var palīdzēt slimniekiem, kuriem ir problēmas ar acs tīklu, tajā skaitā arī diabētiķiem, glaukomas slimniekiem utt. Aparātu dāvinājusi kāda starptautiska organizācija, kas atbalstījusi Rēzeknes mediķus.

Lāzeraparāta uzstādīšanu un personāla apmācību veica pazīstams speciālists no Brēmenes Tomass Hohmans. Aparāts būs pieejams visiem Latgales pacientiem.

Strūžānos pieaudzis bezdarbs

Pēc Nodarbinātības valsts die-

nesta apkopotajiem datiem 1. maijā Rēzeknē oficiāli bez darba bija 11, bet rajonā — 27,27 procenti ekonomiski aktīvo iedzīvotāju. Salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi, pilsētā bezdarba līmenis nedaudz samazinājies, bet rajonā pieaudzis par 0,39 procentiem.

Bezdarba pieaugumu veicināja tas, ka martā darbu pārtrauca viens no lielākajiem rajona uzņēmumiem — Strūžānu kūdras fabrika. Aprīlī vien kā bezdarbnieki reģistrējās 74 no darba atbrīvotie fabrikas strādnieki. Uzņēmuma vadība neizslēdz varbūtību, ka gadījumā, ja izdosies vienoties ar investori, briķešu un citas kūdras produkcijas ražotne, līdz ar to arī

darba vietas, varētu tikt atjaunotas. Pašlaik Strūžānu pagastā bez darba ir gandrīz 30 procenti darb-spējīgo iedzīvotāju.

Salīdzinājumā ar pagājušo gadu šogad gandrīz trīs reizes pieaudzis algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos iesaistīto bezdarbnieku skaits — no 224 līdz 580 cilvēkiem. Pašlaik algotajos darbos 11 zemnieku saimniecībās nodarbināti 20 cilvēki, noslēgtas vēl septiņas vienošanās turpmākajam darbam. Zemnieku saimniecībās bezdarbnieki veic meliorācijas ierīkošanas, tehnikas remonta, celtniecības un meža darbus.

«Rēzeknes Vēstis»

● KRĀSLAVAS RAJONĀ

Vecmāmiņa mazdēliņu ļoti mīlēja...

Bet mazdēliņš pārdeva vecmāmuļas māju kopā ar pašu vecmāmuļu, kas bija pierakstīta tajā. Norakstījusi mazdēlam māju ar dāvinājuma aktu, domājusi, ka pie-skatīs, līdz sitīs pēdējā stundiņa. «Es taču viņu audzināju, baroju, ģērbu, viņš man bija labākais

pasaulē, bet kā viņš ar mani izrīkojās.»

Kā noskaidrojās, notāre noformējusi dāvinājuma līgumu un piedāvājusi pusēm ierakstīt dokumentā punktu, ka dāvinātāja dzīves laikā nekustamais īpašums nevar tikt pārdots. Vecmāmuļa nevēlējās nodarīt mazdēlam pāri ar savu neuzticēšanos. Ko darīt tagad? Vienīgā iespēja — meklēt taisnību tiesā, jo likumā ir minēts

tāds jēdziens kā rupja nepateicība no tā cilvēka puses, kuram uzdāvināts īpašums. Nekādu citu ieganstu te nav, jo juridiski «darījumam» ir bezmaksas raksturs.

Tiesāties vecmāte nevēlējās. Savukārt mazdēls mierīgi paskaidroja, ka vecmāmuļa esot zinājusi par pārdošanu un piekritusi, bet tad pēkšņi pārdomājusi. Jaunajiem bijusi vajadzīga nauda, lai brauktu peļņā uz ārzemēm.

Vecmāmiņa teic gluži pretējo, ka nav nedz zinājusi, nedz piekritusi. Māja tika pārdota pa kluso, pircējus aicinājuši tajā laikā, kad vecmāte bijusi baznīcā. Pircējus nemulsinājis tas, ka mājā dzīvo vecmāte.

Nav jau reti gadījumi, kad tuvinieki kaut ko dala un nekādi nevar sadalīt. Vārdu sakot, pirms noformēt dāvinājumu, vajadzētu labi padomāt. Varbūt ir vērts bez

liekas kautrības iekļaut līgumā jau pieminēto punktu? Vai arī vispār atturēties no vizītes pie notāra? Un nevienam neradīsies kārdinājums pārdot to, ko pats nav cēlis. Neaizbrauks kāds uz ārzemēm, nekāda liela nelaime nenotiks. Bet, ja jau ļoti gribas, atradīs arī citu paņēmieni, neliekot vecīšiem raudāt.

«Ezerzeme»

Balvos policija uzstāda novērošanas
kameru

Balvu policija sadarbībā ar pašvaldību pilsētas teritorijā uzstādījusi novērošanas kameras, informē LETA. Kā pastāstīja Balvu policijas pārvaldes priekšnieks Pēteris Baškers, pēdējo gadu laikā atklātas zādzības vai laupīšanas nav notikušas, tomēr novērošanas kameras uzdevums būs stimulēt iedzīvotājus un arī policijas darbiniekus būt korektiem citam pret citu.

Pagaidām pilsētā uzstādīs trīs novērošanas kameras, bet vēlāk to skaits tiks palielināts, tiks izveidotas arī

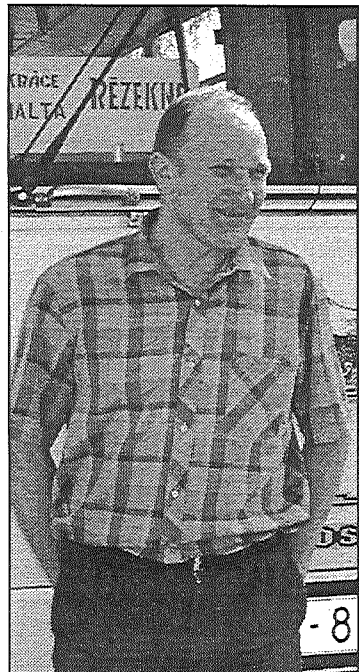
vairākas butaforijas jeb viltus kameras un reāli darbojošos kameru atrašanās vieta tiks mainīta. Novērošanas kameras signālu varēs redzēt monitoros Valsts policijā, tā policijas darbinieki varēs vērot pilsētā notiekošo intensīvi apmeklētās vietās un uz krustojumiem.

Balvos novērošanas kameras tiek uzstādītas pēc Alūksnes rajona pieredzes, kur tās izrādījušas pietiekami efektīvas. Novērošanas kameras iegādei līdzekļus piešķir Balvu pilsētas dome.

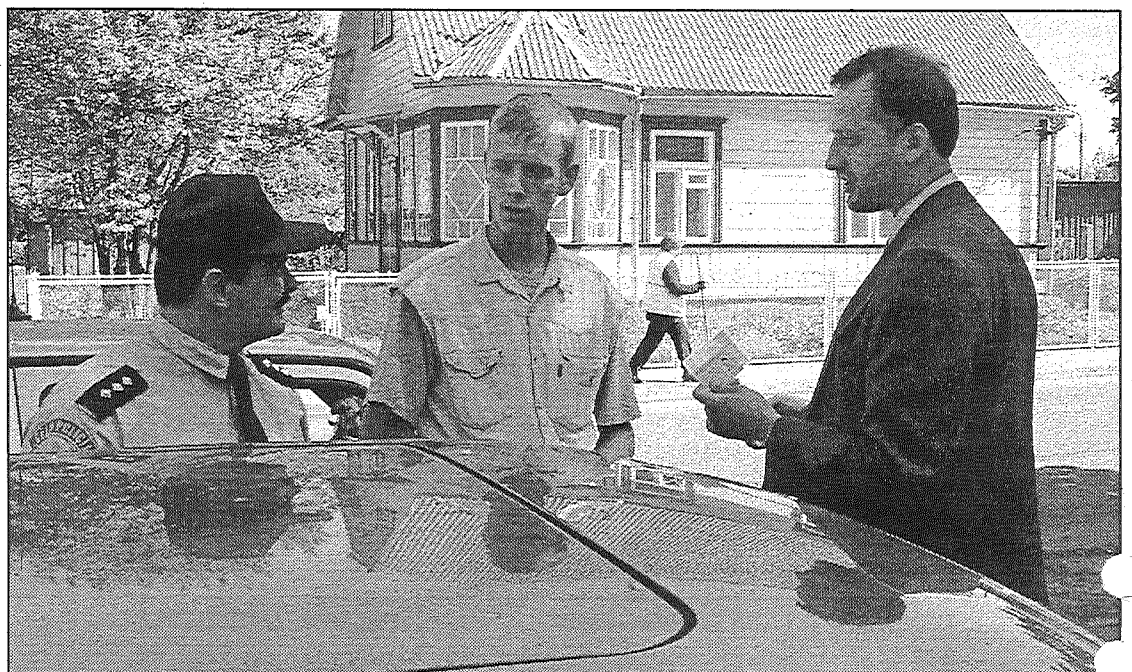
Par autovadītāju pieklājību Preiļu rajonā

● Pirmais akcijas «Pieklājīgākais autovadītājs» veiksminieks — Jānis Upenieks no 35. Preiļu zemessardzes bataljona.

● Jēkabpils autobusu parka šoferis Aloizs Pauniņš ir pieklājīgs braucējs ne tikai akcijas laikā, bet arī ikdienā.

● Valmierietis Didzis Amoliņš atzīts par pieklājīgāko braucēju Preiļos, to apliecina CSD. Preiļu rajona nodaļas priekšnieka Andra Stroda pasniegtā balva un ceļu policijas priekšnieka vietnieka Jāņa Sparāna uzmundrinājums. Foto: M.Rukosujs

Sadarbībā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas rajona nodaļu Preiļos 15. un 17. maijā notika akcija «Pieklājīgākais autovadītājs». Kopumā tomēr jāatzīst, ka akcija nebija visai iepriecinoša, bet vairāk skumja. Skumji bija tāpēc, ka nepieciešama praktiski pilna darba diena, lai Preiļos atklātu desmit pieklājīgus autovadītājus (tieši tik balvas mums ik dienu bija jāzieda pieklājīgākajiem pilsētas un rajona autovadītājiem).

Akcijas organizētāju uzmanība tika pievērsta gājēju pārejām un tam, kā autovadītāji ievēro ceļu satiksmes noteikumu 111. punkta prasības, kā autovadītāji gatavi palīdzēt nelaimē uz ceļa nonākušajiem kolēģiem. Divu dienu laikā nācās konstatēt, ka ceļu satiksmes noteikumu 111. punktu (vadītājam, tuvojoties neregulējamai gā-

jēju pārejai, jāsamazina braukšanas ātrums vai jāaptur transportlīdzeklis, lai dotu ceļu gājējiem, kas šķērso brauktuvi pa gājēju pāreju vai iziet uz tās, ja tie varētu tikt traucēti vai apdraudēti) ievēro tikai pavisam nedaudzī autovadītāji.

Lūk, pieklājīgākie braucēji — preilieši Nikolajs Šuksts un Leonīds Deņisovs, kurš autovadītāja apliecību bija saņēmis tikai iepriekšējā dienā, Grigorijs Čistjakovs ko Preiļu pagasta, Artūrs Ancverīns no Aglonas, Gunārs Klībais no Riebiņu pagasta (autobusu parka šoferis), Andrejs Zagorskis no Preiļiem, Juris Grugulis no Līvāniem, preilietis Vitālijs Upenieks, Jānis Upenieks no 35. Preiļu zemessardzes bataljona, Aliozs Pauniņš no Riebiņiem, Vilmārs Rubens no Rudzātu pagasta (viņa automašīnā bija pat bērnu sēdekļi), kā arī Didzis Amoliņš no Valmieras.

Nācās secināt, ka ceļu policijas darbiniekiem būs daudz darba, lai

autovadītājus «iemācītu» ievērot satiksmes noteikumu punktus, kas viņiem liekas mazsvarīgi. Satiksmes noteikumi ir un būs jāievēro visiem.

Kas attiecas uz akcijas otro daļu, tad jāatzīst, ka nelaimē nonākušam autovadītājam sniegt tehnisko palīdzību uz ceļa bija gatavi daudzi, atsaucība bija liela. Savu palīdzību piedāvāja Jāzeps Ciganovičs no Daugavpils, Genādijs Kaļinovs no Riebiņiem, Jānis Dēsainis, Valentīna Terentjeva un jau

iepriekš minētais Vitālijs Upenieks no Preiļiem, Jānis Zvirbulis no Turku pagasta, Arnis Leikučs no Vārkavas pagasta, Stepana Bogdanovs no Preiļiem, Antons Upenieks no Vārkavas, Artūrs Vilcāns (strādā policijā), Aigars Krupenkins no Līvāniem un Anna Bukmane no Rušonas pagasta.

Balvā pieklājīgākie rajona autovadītāji saņēma 2001. gada «Auto katalogu». Kā izteicās paši veiksminieki, šādu katalogu esot vēlējušies iegādāties. Ceru, ka

turpmāk pieklājīgu autovadītāju pilsētā un rajonā būs arvien vairāk.

Pagājušajā nedēļā aizsāktajai akcijai būs turpinājums, jo balvas saņems tie autovadītāji, kuri, veicot tehnisko apskati CSDD, saņems vislabāko tehniskās apskates novērtējumu.

J.Sparāns,
Preiļu rajona policijas
pārvaldes ceļu policijas
priekšnieka vietnieks
policijas virsleitnants

POLICIJAS ZIŅAS

Meža ugunsgrēks

10. maijā Rušonas pagasta Novopolē izdega pamežs 0,4 hektāru platībā. Materiāls par uguns nelaimi nosūtīts uz ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu nodaļu izskatīšanai.

Iekļūts mājā

11. maijā ap pulksten 6.00 Līvānietis V.M. konstatēja, ka nezināmi zagļi iekļuvuši viņa dzīvojamajā mājā, kas atrodas Domes ielā 26. Nozagtas dažādas pārtikas preces. Par notikušo ierosināta krimināllieta.

Satiksmes negadījumi

11. maijā ceļa Preiļi — Līvāni 17. kilometrā automašīnas M-2141 vadītājs Pēteris R., veicot apdzīšanu, nesavaldīgi savu transportlīdzekli un aizķēra VW Golf. Bojātas automašīnas, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

12. maijā Līvānos, J.Rudzutaka ielā 15 automašīnas Honda Civic vadītāja Margarita M. iebrāuca stāvošā Audi 80. Cilvēki sadursmē nav cietuši, bojātas automašīnas. Sastādīts administratīvais protokols.

15. maijā ceļa Viļāni — Preiļi

— Špoģi 48. kilometrā automašīnas Mercedes Benz vadītāja Svetlana T., izbraucot uz galvenā ceļa, nepalaida garām braucošo VW Vento. Bojātas automašīnas, cilvēki nav cietuši. Sastādīts administratīvais protokols.

Nelikumīga koku ciršana

11. maijā reģistrēts iesniegums par to, ka šī gada martā Mihails L. Riebiņu pagasta Novino privātā mežā cirta kokus bez ciršanas apliecinājuma. Sastādīts administratīvais protokols.

Pieķerts ar alkoholu

12. maijā Rožupē Rīgas iedzīvotājs Viktors K. savā automašīnā Audi 80 veda alkoholiskos dzērienus, kuriem nebija akcīzes marķējuma. Sastādīts administratīvais protokols.

Huligāniskas darbības

14. maijā Rožkalnu pagasta Vingros Andris V. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības pret M.B. Izteikts oficiāls brīdinājums.

16. maijā Silajāņu pagasta Rozalīnā Osvalds V. izdarīja huligāniskas darbības pret A.L. Arī

šajā gadījumā izteikts oficiāls brīdinājums.

Nelikumīgi glabāja šaujamos

15. maijā reģistrēts iesniegums par to, ka Sutru pagasta Kauparniekos dzīvojošais Pēteris J. nelikumīgi glabāja šaujamieročus — pistoli un bisī. Ierosināta krimināllieta.

Nepakļāvās policijas darbiniekiem

15. maijā Rudzātos, Miera un Mehanizatoru ielu krustojumā Leons Š. ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

Puiši «pajokoja»

16. maijā reģistrēts iesniegums par to, ka Līvānu pilsētas ģimnāzijā 9. maijā Imants S. un Dainis L. izdarījuši patvarīgas darbības — skolas vestibulā pie paziņojumu dēļa puiši bija izkāruši pašizgatavotu paziņojumu par policijas meklēšanā neesošu personu. Vainīgajiem «jokdariem» sastādīti administratīvie protokoli.

Preiļu rajona policijas
pārvaldes informācija

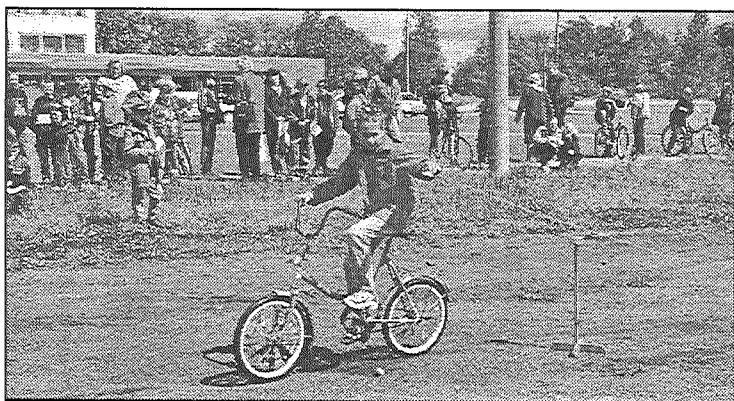

● Vilmārs Rubens no Rudzātu pagasta ne tikai palaiž gājējus pāri ielai. Viņa automašīnā atbilstoši satiksmes noteikumu prasībām ierīkots arī bērnu sēdekļi.

Jaunie satiksmes dalībnieki
demonstrē zināšanas un veiklību

● Sacensības beigušās, un Pelēču pamatskolas komanda sagatavo velosipēdus mājupceļam. Attēlā: Māris Kurmis (no kreisās), Līga Štagere, Ilga Štagere, Līga Karčevska, Artūrs Karpušenko (aizmugurē) un Andris Vasiļjevs kopā ar skolotāju Ilmāru Karčevsku, kurā vadībā bērni gatavojās sacensībām.

Pirmdien, piecēšot nemilīgo un drēgno vēju, zem jumta pārlaižot auksto lietu un braši laižot pāri peļķēm, savu veiklību rādīja 10-12 gadus veci velobraucēji no rajona skolām. Konkursā «Jaunajiem satiksmes dalībniekiem» komandu vērtējumā uzvarēja Pelēču pamatskolas skolēni, bet individuāli — Guntis Utināns no Vārkavas pamatskolas.

● Šajā veiklības braucienā riņķis jāizmet ar tādu aprēķinu, lai aukliņa nepieskartos pie zemes, bet magnēts tiktu novietots precīzi savā vietā. Foto: M. Rukosujevs

Konkursu organizēja rajona bērnu tehniskās jaunrades centrs ar Ceļu satiksmes drošības departamenta (CSDD) atbalstu un rajona bērnu un jauniešu centra palīdzību. Konkursa pirmā kārtā notika janvārī, un tajā piedalījās vairāk nekā 100 skolēni, iesūtot atbildes uz teorētiskajiem jautājumiem. Otrajā kārtā dalībnieku skaits jau bija trīsreiz mazāks. Trešajā kārtā skolēni sacentās klātienē Preiļos, tehniskās jaunrades centrā.

Arī šajā reizē sacensību pirmajā daļā nācās parādīt teorētiskās zināšanas gan ceļu satiksmes noteikumos, gan medicīniskās palīdzības sniegšanā, kā arī velosipēdu uzbūvē.

Pēc tam reakcija, uzmanība un precizitāte bija jāparāda šķēršļu joslas pārvarēšanā. Josla sastāvēja no divām laipiņām (viena ar apmalītēm, otra — slīpā), no apla, kurā, ar vienu roku valdot stūri, ar otru no mietīņa bija jānoceļ magnetizēts rokturis, jāpabrauc riņķis ap mietīņu un priekšmets jānovieto atpakaļ. Par grūtāk izpildāmo šķērslī atzīts «astotnieks». Pēc tā izlikumošanas, nenogāžot šaurās trases malās noliktos stabiņus, bija ātri jāreaģē uz joslu maiņu, jāparāda pagrieziens un jānobremzē pie finiša.

Saskaitot visās konkursa kārtās

un braukšanas sacensībās iegūto punktu summu, izrādījās, ka labākie satiksmes noteikumu zinātāji un veiklākie braucēji ir Pelēču pamatskolas skolēni. Otrā vietā ieguva Vārkavas, bet trešo — Dravnieku pamatskolas komanda. Sacensību rīkotāji bija parūpējušies par balvām. CSDD uzvarētājiem dāvināja fotoaparātus, otrās un trešās vietas ieguvējiem — bumbas un badmintonā raketes. Tehniskās jaunrades centrs uzvarētājkomandai dāvināja magnetotolu. Kaut kas no sacensību rīkotāju sagādātā balvu klāsta: saulesbrilles, uzlīmes, atstarotāji tika katram dalībniekam.

Bet pati galvenā balva — kārtīgs velosipēds ar daudziem ātrumiem visu sacensību laiku vilināja un kārdināja ar spoži dzelteno rāmi un mirdzošajiem spieķiem. Tehniskās jaunrades centra sarūpētā lielā balva tika sacensību individuālajam uzvarētājam — Guntim Utinānam no Vārkavas pamatskolas. Zēns parādīja gan labas teorētiskās zināšanas, gan spožu braukšanas prasmi.

Otro un trešo vietu individuāli ieguva meitenes no Pelēčiem: Līga Karčevska un Ilga Štagere. Diemžēl ar balvām saistās arī

skumjš stāsts. Kad sacensības beidzās, Vārkavas skolas komanda ar autobusu aizbrauca mājās, nesagaidot rezultātu paziņošanu. Uzvarētāju apbalvošanā klāt bija tikai viņu skolotājs. Vārkaviešiem, kā jau minēts, pienācās ādas bumbas. Kamēr skolotājs saņemtās bumbas aiznesa uz mašīnu un atgriezās pēc pārējām, viena izrādījās nozagta. Skumji, ka līdz ar to aizdomas krīt uz visiem, kas tajā laikā uzturējās uzvarētāju apbalvošanas vietā — pie sarīkojumu zāles Kārsavas ielā 4. Apbalvošana notika foajē, jo šajā laikā zālē uz mēģinājumu pulcējās deļotāji. Varbūt vainīgajam tomēr ierunāsies sirdsapziņa, un viņš bumbu pa kluso varētu nogādāt uz jaunrades centru? Vārkavas komandā viens dalībnieks līdz ar to palika bez balvas. Tā kā komandas sastāvā startēja laimīgais velosipēda ieguvējs Guntis un viņa dvīņubrālis Gints, rīkotāji nolēma, ka Guntim jāpaliek bez bumbas. Gan jau brālis iedos uzspēlēt.

Labāko rajona velobraucēju un satiksmes noteikumu zinātāju izlase 8. un 9. jūnijā piedalīsies konkursa noslēguma kārtā Klāpalknīcē Jūrmalā.

L.Rancāne

SKOLU ZIŅAS

Izklaides
programma «Nāc
dziedāt un dejot»

Preiļu 1. pamatskolā bija organizēta izklaides programma «Nāc dziedāt un dejot», kuras laikā skatītāji varēja noskatīties 24 priekšnesumus 1.-9. klašu skolēnu izpildījumā. Pavisam uzstājās 58 skolēni. Deļotāji deļoja ārzemju mūzikas pavadījumā, bet dziedātāju sagatavoto dziesmu žanri bija dažādi, sākot ar tautas dziesmām, beidzot ar jaunākajiem hītiem, kā arī viena pašsacerēta.

Par īpaši labiem, ritmiskiem, atraktīviem, skanīgiem, oriģināliem priekšnesumiem Aiga Ancāne (2. c klase), Rūta Bulmeistare (2.b), Santa Vucāne (2.e), Jānis Skutelis (4.c), Antra Brice (4.d), Andris Livdāns (4.c), Kitija Balcare (8.d), Kristīne Patmalniece un Katrīna Matvejeva (7.a), Māra Rožinska un Katrīne Zeile (6.b), Mārite Zīmele (8.d), Elīna Ivanova, Laura Daukste (9.c) un Elza Trizna (9.a), 6. klašu deļotājas, 5. — 8. klašu deļu grupa «Elīze» saņēma speciālbaldas no žūrijas, kurā skolotājas pārstāvēja Lidija Ozola, Olga Anspoka un Digna Prodniece, bet skolēnus — Laura Koroševska un Vita Briška. Pateicības dāvanīņas saņēma visi dziedātāji un deļotāji.

Par izklaides programmas mu-

zikālo skanējumu rūpējās mūzikas skolotājs Arvīds Gžibovskis. Pasākumu vadīja Anita Valaine un Evita Vilcāne.

Tā kā izklaides programmā «Nāc dziedāt un dejot» piedalījās daudzi skolēni, nākamgad, iespējams, skola rīkos līdzīgu pasākumu.

Vita Briška,
Preiļu 1. pamatskolas
9.a klases skolniece

Miklu maratons

Mūsu skolā notika jauks pasākums 5.-6. klasēm. Tā nosaukums bija «Miklu maratons». Skolēni tam gatavojās ar lielu centību. Katrai komandai bija arī mājas darbs — sagatavot pieteikumu un miklas, ko uzdot citām komandām.

Dalībniekiem bija jārisina burts — skaitļu miklas, jāuzmin miklas par dabu, mūziku, par literāriem varoņiem, anagrammas, miklas angļu un krievu valodā. «Miklu maratonu» vadīja un uzdevumus sagatavoja skolotāja Digna Prodniece. Žūrijā darbojās Alla, Jūlija, Inna, Inga. Pirmo vietu 5. klašu grupā ieguva 5.d klase, bet 6. klašu grupā — 6.c klase. Tomēr ieguvēji ir visi, kas piedalījās konkursā. Pasākuma norisi papildināja vokāli instrumentālais ansamblis Arvīda Gžibovska vadībā.

Jūlija Leonova,
Preiļu 1. pamatskolas
8.a klases skolniece

SPORTS

Notika sacensības
četrctiņā «Draudzība»

Vienas no pēdējām skolu sacensībām šajā mācību gadā bija četrctiņa «Draudzība», kas notika Preiļu 2. vidusskolas stadionā. Skolēni sacentās divās vecuma grupās. Zēniem spēki bija jāparāda 60 un 800 metru skrējienos, tāllēkšanā, bumbiņas mešanā. Meitenes sacentās tajās pašās disciplīnās, izņemot skriešanu, kur 800 metru vietā viņām vajadzēja pieveikt 500 metrus.

1987./88. gadā dzimušo zēnu grupā sacentās 57 dalībnieki. Visvairāk punktu — 250 savāca Līvānu 2. vidusskolas skolēns Andrejs Klementjevs. Otrajā, trešajā un vēl trijās tālākajās vietās ierindojās Sergejs Komlačovs (Riebiņu vidusskola), Dmitrijs Švarcs (Līvānu 2. vidusskola), Dinārs Erts (Dravnieku pamatskola), Sandis Lācis (Līvānu ģimnāzija), Guntars Belovs (Preiļu 1. pamatskola).

Starp 38 meitenēm šajā vecuma grupā labākie rezultāti — 284

punkti bija Evitai Laugalei no Līvānu ģimnāzijas. Tālākajās vietās pirmajā sešiniekā ierindojās Santa Bivbāne, Lāsma Bernāne, Ieva Pelše, Anita Kursīte (visas no Preiļu 1. pamatskolas) un Alīna Zinovjeva (Līvānu 2. vidusskola).

1989./90. gadā dzimušo zēnu grupā starp 48 puikām pirmo un otro vietu ar 176 punktiem dalīja Aigars Indrikovs (Preiļu 1. pamatskola) un Rolands Vilcāns (Līvānu ģimnāzija). Trešajā, ceturtajā un divās tālākajās vietās iekļuva Viktors Rastopčins (Riebiņu vidusskola), Lauris Čaupjonoks (Aglonas vidusskola), Juris Kitajevs (Riebiņu vidusskola), Dmitrijs Jurkovs (Rušonas pamatskola).

Šī vecuma sportiskākā meiteņu sešinieka saraksts neizceļas ar daudzveidību. Visas sešas ir Preiļu 1. pamatskolas skolnieces. Pirmajā vietā ar 249 punktiem ir Elīna Poplavska, tālākajās: Lauma Pelše, Ilze Beča, Gunita Bivbāne, Karīna Boreiko un Ilona Skutele. Šajā grupā sacentās 48 dalībnieces.

L.Rancāne

Šonedēļ dzimšanas dienu svin
Jersikas pasta nodaļas priekšiece
Inta Onckule,
Stabulnieku pasta nodaļas pastniece
Veronika Sērmais.
«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilāres
un pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Ar atmiņu un domu soli
Nāk gadi preti šovakar,
Tur ābeļziēds un vāru smagums,
Viss, ko vien dzīve dāvāt var.

Laikraksts «Novadnieks» un pagastu padomes sveic šīs nedēļas jubilārus!

50 gados Mariju Strodi 22. maijā,
80 gados Pelageju Fomičevu 21. maijā,
80 gados Antoniju Kotāni 21. maijā
AGLONAS PAGASTĀ;

65 gados Jāzepu Džeriņu 21. maijā
AIZKALNES PAGASTĀ;

65 gados Elizabeti Dārznieku 25. maijā,
70 gados Viktoru Sondoru 22. maijā
GALĒNU PAGASTĀ;

40 gados Staņislavu Lazdānu 21. maijā,
40 gados Taťjanu Ivanovu 26. maijā,
45 gados Aivaru Čaksu 27. maijā,
50 gados Albertu Karpovu 25. maijā,
84 gados Alīnu Marcinkeviču 26. maijā
JERSIKAS PAGASTĀ;

60 gados Lukeriju Orlovu 24. maijā,
70 gados Janīnu Pauniņu 23. maijā,
80 gados Illarionu Škuratovu 21. maijā,
85 gados Ivanu Bīkovu 22. maijā
RIEBIŅU PAGASTĀ;

65 gados Dzintru Ināru Bērziņu 21. maijā,
65 gados Vitāliju Kokinu 25. maijā,
75 gados Leontīnu Gavari 21. maijā
ROŽKALŅU PAGASTĀ;

60 gados Vitāliju Ūbelu 23. maijā
ROŽUPES PAGASTĀ;

70 gados Izidoru Kassali 24. maijā
RUDZĀTU PAGASTĀ;

75 gados Uljanu Trifonovu 24. maijā
RUŠONAS PAGASTĀ;

50 gados Jāni Madalānu 27. maijā,
80 gados Bronislavu Svalbu 27. maijā
SAUNAS PAGASTĀ;

63 gados Annu Rivžu 27. maijā
SILUKALNA PAGASTĀ;

55 gados Moniku Eriņu 21. maijā
SILUKALNA PAGASTĀ;

70 gados Pēteri Betleru 26. maijā
STABULNIEKU PAGASTĀ;

71 gadā Jāzepu Ancānu 27. maijā,
76 gados Elzu Veiguri 26. maijā
TURKU PAGASTĀ;

50 gados Zofiju Ivanāni 25. maijā,
60 gados Vitāliju Vjaksi 23. maijā,
70 gados Janīnu Dzeni 21. maijā,
70 gados Venerandu Vilmani 26. maijā,
75 gados Antoņinu Vaivodi 27. maijā,
83 gados Ludvisi Vaivodi 22. maijā,
89 gados Teklu Mačāni 21. maijā
UPMALAS PAGASTĀ;

65 gados Teklu Klindžāni 23. maijā,
70 gados Valerijānu Šaršunu 24. maijā
VĀRKAVAS PAGASTĀ.

Sveicam pilngadniekus!

Ingrīdu Sarguni Aglonas, Intu Sondoru Aizkalnes, Jelenu Gromovu Riebiņu, Svetlanu Glamazdinu Rožkalnu, Ivaru Gribušku Stabulnieku pagastā.

Sagatavots izmantojot pagastu padomju sniegtās ziņas

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Preiļu novada dome aicina juridiskas, fiziskas personas un individuālā darba veicējus pieteikties izbraukuma tirdzniecībai Preiļos 2001. gada 21.-23. jūnijā Vispasaules latviešu 3. Trīszvaigžņu sporta spēļu norises laikā.

Pieteikšanās termiņš: 11.06.2001.
Pieteikšanās kārtība un informācija pa tālr.: 53 22766, 9 418453.

Uzmanību!
Preiļu rajona policijas pārvaldes izziņas dienestā darbam kriminālistu izmeklēšanā vajadzīgs speciālists ar augstāko izglītību (vēlams ekonomisko).
Pieteikties pa tālruni 53-02833 un 53-02810.

PĒRKU RATUS UN KAMANAS
(ražoti līdz 1940. gadam).
Tālr. 9459989.

Pērk cirmsas, mežus īpašumā vai maina pret džipu ISUZU TROOPER TD, 1991. g.
Tālr. 9255457 vai 52-36262 vakaros.

Rīgas mācību centrs «DRMC» organizē kursus: «Apmācība darbam ar grāmatvedības programmu «Tildes Jumis»». Maksa Ls 45. Pirmā nodarbība 28. maijā plkst. 17.30 Preiļu 1. pamatskolā, Daugavpils 34. Pierakstīšanās pa tālr. 22084 dienā, 21801 vakaros, 9465645.

SIA «M & MCo»
atvērts sadzīves sašķidrinātās GĀZES BALONU apmaiņas un tirdzniecības punkts
Preiļos, Daugavpils ielā 21.
Izziņas un pasūtījumu pieņemšana gāzes baloniem uz mājām pa tel. 23666, 21737.

24. un 27. maijā pārdos brūnus šķirotus cāļus un broilercāļus, brūnus un baltus jaunputnus (3-5 mēn.), dējējvistas, cāļu barību, iespējama gaiļu apmaiņa. Riebiņos 7.30, Silajānos 7.45, Rozalīnā 8.00, Borisovkā 8.10, Lomos 8.20, Maltas Trūpos 8.30, Silukalnā 8.50, Galēnos 9.05, Polkoronā 9.20, Stabulniekos 9.35, Pieniņos 9.50, Preiļos 10.05, Anspokos 11.00, Kastirē 11.15, Baškos 11.20, Aglonas st. 11.30, Aglonā 11.45, Jaunaglonā 12.00, Ārdavā 12.25, Aizkalnē 12.40, Raudaukā 12.50, Sutros 13.15, Rožupē 13.30, Livānos 13.45, Švirkstos 14.20, Rudzātās 14.40, Priekuljos 14.55, L. Anspokos 15.05, Smelteros 15.15. Tālr. 21270, 1-9186065.

Pārdod

1,5 istabu dzīvokli. Tālr. 23108;
govu un telu. Tālr. 33736;
zirgu. Tālr. 50397.

Pērk

GAZ-21, 24, 53 un M-412 motorus. Tālr. 6553187.

Dažādi

Vajadzīgs zāglentu metinātājs. Tālr. 9490435.

Fotopakalpojumiem viszemākās cenas Latgalē — stundas serviss.
Fotofilmām vasaras cenas + bezmaksas attīstīšana.
Foto preces.
Foto dokumentiem — 5 minūtēs.
Foto keramika (kapu pieminekļiem).
Izgatavojam foto no diapozitīviem.
Restaurējam fotogrāfijas (datorapstrāde).
Fotovinjetes izlaidumiem.
Fotogrāfa pakalpojumi izbraukumos.
Preiļos, Raiņa bulvārī 13 (poliklinikā).
Pasūtījumus pieņemam arī:
Aglonā, Somersetas ielā 35 (aptiekā), tel. 75398;
Livānos, Rīgas ielā 79 («Rotaļa»), tel. 41641.
Tālrunis uzziņām: 53-24675.

Firma pērk un pārdod sertifikātus.
Sniedz juridiskus pakalpojumus.
Pieņem pasūtījumus spiedogu, zīmogu un vizītkaršu izgatavošanai.
Pieņem pasūtījumus dokumentu noformēšanai IU, ZS, SIA, paju, kooperatīvo sabiedrību reģistrēšanai, likvidēšanai, izmaiņām statūtos ar tālāku dokumentu reģistrēšanu Uzņēmumu reģistrā.
Adrese: Preiļos, Raiņa bulvārī 13 (poliklinikā), 3. stāvā, 302. kab. Tālr. 22770, 6559587.

Iepērkam mājlopus galai.

Tālr. 21956, 24147.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.

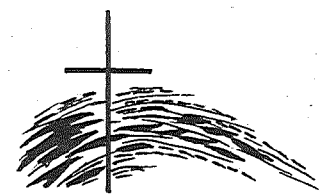
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 46384, 44179, 9161121.

Pērk liellopus, jaunlopus, aitas, teļus, cūkas dzīvsvārā un gaļu.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 55743, mob. tel. 9199314.

Iepērkam liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.

Formējam subsīdijas. Samaksa uz vietas.
Tālr. 23887, 55798, 9183601.

Tuvs cilvēks nemirst,
Tikai pārstāj blakus būt...
Atvadu brīdī esam kopā ar Andri Lazdānu, TĒVU mūžībā pavadot.
CSDD Preiļu rajona nodaļas kolektīvs

Vien paliks mīlestība tava
Kā sāpju un laimes mērs.
Skumju brīdī esam kopā ar Sandru Lazdāni, TĒVU smiltajā izvadot.
Skolu direktoru vietnieki mācību darbā

Tēvs, tu esi viens, kas pastāvēs,
Tu ierakstīsi sirdī kā saule debesīs,
Kad cita gaisma vairs nespīdēs,
Tad tava vēl līs un līs.
Izsakām dziļu līdzjūtību Marutai Lazdānei, TĒTI kapu kalniņā pavadot.
Rožkalnu pagasta padome

Ar ko izmērit dzīvi?
Ar to, kas paliek aiz tevis.
Ar cilvēcību.
Skumju brīdī esam kopā ar Sandru Lazdāni, TĒVU kapu kalnā pavadot.
Vārkavas vidusskolas kolektīvs

Apklust balss, bet atbalss dzīva,
Smiltis to un gadi neaizsegs.
Jūtām līdzī Sandrai brīdī,
kad pēdējie atvadu ziedi tiek nesti TĒVAM.
Mājas kaimiņi

Izsakām līdzjūtību Irēnas Jokstes ģimenei, BRĀLI kapu kalnā izvadot.
Priekuļi, Mukāni, Loginovi, Simanoviči

No degļa tikai dūmi paliek,
No baltās sveces tikai tvans,
Un tur, pār augstiem egļu zariem,
Tiek vēja aizcirsts liktenis mans.
Izsakām līdzjūtību Irēnai Jokstei, no BRĀLA atvadoties.
A/s «Preiļu siers» kolektīvs

No tevis, māt, vēl staros spoža gaisma,
To kapa velēnām un smiltīm neaizbērt.
Tā nāks man līdz kā dzīva saules gaisma,
Un sasildīs, kad tumsa būs un sals.
Esam kopā ar Aivaru Ondzuli un viņa ģimeni, MĀMIŅU smilšu kalniņā pavadot.
Z/s «Zigāji», «Ludzenieki»

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

- 23. maijā pulksten 12.00 izbraukuma sēde Jersikas pagasta padomē.
- 24. maijā pulksten 10.00 rajona skolēnu un pedagogu prēmēšana par labiem mācību un darba rezultātiem.
- 28. un 29. maijā piedalīšanās konferencē Rīgā «Ceļā uz pilsonisku sabiedrību 2000».
- 30. maijā tikšanās ar ģimenes ārstiem.

Rajona izglītības pārvalde

- 23. maijā izglītības iestāžu direktoru pieredzes apmaiņas seminārs Jersikas pamatskolā.
- 24. maijā ieskaite matemātikā 6. klasei.
- 28., 29. maijā ieskaite svešvalodā 9. klasei.
- 28. maijā ieskaite lietiskajā informātikā 12. klasei.
- 29. maijā ieskaite matemātikā 12. klasei.
- 30. maijā ieskaite sportā 9. un 12. klasei (teorētiskā daļa).

Sabiedriskās organizācijas

- 24. maijā pulksten 10.00 rajona padomes zālē jaunnodibinātajai Preiļu rajona sieviešu

apvienībai informatīvā diena. Var piedalīties visi ieinteresētie.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

- 25., 27. un 28. maijā pulksten 18.00 un 20.30 episka vēsturiska drāma «Gladiators».
- 29., 30. un 31. maijā pulksten 18.00 un 20.00 komēdija, trilleris «Māsa Betija».

Silukalna kultūras nams

- 26. maijā pulksten 19.00 pašdarbnieku atskaites koncerts. Pulksten 22.00 dejas, spēle «Kantoris O4».

Saunas tautas nams

- 27. maijā pulksten 15.00 Zepa parkā lustes diena «Es mācēju danci vest». Lietus gadījumā — Saunas tautas namā.

Rožkalnu kultūras nams

- 26. maijā pulksten 22.00 balle, spēle grupa «Kamēr vecie guļ».

Vārkavas tautas nams

- 26. maijā vasaras sezonas atklāšanas

balle parka estrādē. Pulksten 20.00 deju kolektīvu sadancošanās. Pēc tam zaļumballe. Spēle grupa «Vējš».

Aizkalnes tautas nams

- 26. maijā pulksten 22.00 spēle grupa «Laineri». Trakā ballošana, diskošana un bītkošana.

Stabulnieku kultūras nams

- 26. maijā pulksten 22.00 balle, spēle «Okey».

Galēnu kultūras nams

- 25. maijā pulksten 22.00 nakts dejas kopā ar grupu «CRAZY DOLLS».
- 26. maijā pulksten 19.00 Galēnu parkā folkloras kopām kopēja vasaras ieskandināšana.
- 27. maijā pulksten 16.00 kultūras namā Galēnu un Silukalna pamatskolu dramatisko kolektīvu izrādes.

Riebiņu kultūras nams

- 26. maijā pulksten 22.00 uz balli ielūdz grupa «Poļu nams» no Rīgas. Mūzika visām paaudzēm, starpbrīžos disko.